

Strasbūras, 2018 04 17
COM(2018) 209 final

2018/0103 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo

{SWD(2018) 104 final} - {SWD(2018) 105 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Sprogstamųjų medžiagų pirmtakai yra medžiagos, kurios gali būti naudojamos teisėtai tikslais, tačiau taip pat gali būti naudojamos netinkamai – sprogstamosioms medžiagoms gaminti. Siekiant užkirsti kelią neteisėtai sprogstamųjų medžiagų gamybai, Reglamente (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo¹ (toliau – reglamentas) ribojama plačiosios visuomenės teisė tiekti, įvežti, laikyti ir naudoti atrinktų sprogstamųjų medžiagų pirmtakus ir nustatomos pranešimo apie įtartinus sandorius taisyklės.

2013 m. kovo 1 d. įsigaliojus reglamentui², sumažėjo privačiam vartojimui rinkoje prieinamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų kiekis. Valstybės narės taip pat pranešė, kad padaugėjo pranešimų apie įtartinus sandorius, dingimo atvejus ir vagystes. Vis dėlto sprogstamųjų medžiagų pirmtakai ir toliau naudojami neteisėtai sprogmenų gamybai. Šios savadarbės sprogstamosios medžiagos buvo naudojamos daugumoje teroristinių išpuolių Europos Sąjungoje, įskaitant įvykdytus Madride 2004 m., Londone 2005 m., Paryžiuje 2015 m., Briuselyje 2016 m. ir Mančesteryje bei Parsons Gryne 2017 m. Per išpuolius, kuriuose buvo naudojami savadarbiai sprogmenys, taip pat nukentėjo didžioji dauguma asmenų, kurie per praėjusius dešimtmečius nukentėjo nuo tokių išpuolių.

Nustatant apribojimus ir tikrinimus Sąjungos lygmeniu, reglamentu siekiama sukurti vienodas sąlygas visoms atitinkamoms įmonėms. Tačiau reglamentu ši tikslą pavyko pasiekti tik iš dalies, nes jame leidžiama įvairiose valstybėse narėse taikyti skirtingo lygio apribojimus. Taip ekonominės veiklos vykdytojams neužtikrinamas didžiausias galimas vienodumas. Be to, taip neužtikrinama pakankama plačiosios visuomenės apsauga. Pranešama, kad nusikaltėliai siekia įgyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų švelnesnius apribojimus taikančiose valstybėse narėse arba internetu, kur reglamentas ne visada taikomas.

Paaiškėjo, kad galiojančių apribojimų ir tikrinimų neužtenka, kad būtų galima užkirsti kelią neteisėtai savadarbių sprogmenų gamybai. Pavyzdžiui, reikalavimas registruoti sandorius neatgraso nusikaltėlių nuo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų įgijimo ir neužkerta kelio jų įsigyti. Juridiniai asmenys taip pat gali įsigyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, kurie jų profesinei veiklai nereikalingi. Be to, nuo reglamento įsigaliojimo grėsmė pakito. Teroristai naudoja naują taktiką ir rengia naujas instrukcijas ir bombų gamybos metodus, kuriais bent jau iš dalies siekiama apeiti galiojančius apribojimus ir tikrinimus.

Be to, reglamente nėra nuostatų, kuriomis būtų palengvinamas jo vykdymas ir vykdymo užtikrinimas. Tai prisideda prie įvairių sisteminių trūkumų visoje tiekimo grandinėje: ne visi subjektai žino reglamente nustatytus įpareigojimus ir ne visi ekonominės veiklos vykdytojai atlieka patikrinimus reglamento vykdymui užtikrinti. Patikrinimai taip pat nėra sistemingai atliekami visose valstybėse narėse. Galiausiai reglamente nepakankamai aiškiai išdėstyti keli jame nustatyti įpareigojimai, įskaitant tuos, kuriais siekiama užtikrinti informacijos perdavimą tiekimo grandinėje. Šiuo pasiūlymu dėl reglamento siekiama išspręsti minėtas problemas, reglamentą sugriežtinant ir aiškiau išdėstant. Kartu Komisija toliau vykdys su teisėkūros procedūra nesusijusį darbą, kuriuo siekiama sumažinti netinkamo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimo atvejų ir panaikinti laisvo tokių medžiagų judėjimo vidaus rinkoje kliūtis,

¹ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo (OL L 39, 2013 2 9, p. 1).

² Jis taikomas nuo 2014 m. rugsėjo 2 d.

ypač toliau tęsiant Pirmtakų nuolatiniam komitete atliekamą darbą ir toliau tobulinant ir atnaujinant gaires, kaip įgaliota pagal reglamentą.

Ši iniciatyva vykdoma pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT). REFIT platformos nuomonėje pripažįstamos minėtosios problemos, kylančios dėl skirtingo reglamento taikymo, ir siūloma išnagrinėti galimybes užtikrinti, kaip jį vienodai taikyti, visų pirma nustatant bendras licencijų sąlygas ir kriterijus bei aiškiau išdėstant nevienareikšmiškas nuostatas dėl reikalavimų tiekimo grandinės dalyviams.

• **Institucinės pasiūlymo aplinkybės**

Sprogstamųjų medžiagų pirmtakų reguliavimas rinkoje kaip politikos prioritetas buvo įvardytas 2008 m. ES veiksmų plane sprogmenų saugumo didinimo srityje³. Kai buvo priimtas veiksmų planas, Europos Komisija įsteigė Pirmtakų nuolatinį komitetą, ekspertų grupę, kuriai priklauso valstybių narių valdžios institucijų ir cheminių medžiagų pramonės bei mažmeninės prekybos suinteresuotieji subjektai. Remdamasi Pirmtakų nuolatinio komiteto rekomendacijomis ir galimų nuomonių poveikio vertinimo rezultatais⁴, Komisija 2010 m. priėmė pasiūlymą dėl reglamento dėl sprogstamųjų medžiagų pirmtakų⁵. 2013 m. sausio 15 d. buvo priimtas Reglamentas (EB) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo (toliau – reglamentas).

Tokių apribojimų ir tikrinimų svarba siekiant suardyti teroristinių tinklų veiklą – apsunkinti galimybes kėsintis į taikinius ir gauti pavojingų medžiagų bei jas panaudoti – buvo dar kartą pabrėžta 2015 m. balandžio mėn. Komisijos priimtoje Europos saugumo darbotvarkėje⁶.

Po 2015 m. lapkričio 13 d. išpuolių Paryžiuje ir 2016 m. kovo 22 d. išpuolių Briuselyje Komisija Kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis ir jų naudojimu veiksmų plane⁷ ir Komunikate dėl Europos saugumo darbotvarkės įgyvendinimo siekiant kovoti su terorizmu⁸ pabrėžė, kad sprogstamųjų medžiagų pirmtakai tebėra per lengvai prieinami ir kad reikėtų griežčiau vykdyti galiojančius tikrinimus.

2017 m. vasario mėn. Komisija priėmė Reglamento taikymo ataskaitą⁹. Ataskaitoje bendrais bruožais išdėstytos problemos, kylančios valstybėms narėms ir tiekimo grandinės dalyviams įgyvendinant reglamentą, ir būtinumas didinti visų dalyvių gebėjimą užtikrinti, kad būtų taikomi apribojimai bei vykdomi tikrinimai. Ataskaitoje pažymimas teisės aktų ribotumas, susijęs su tiekimo grandinės dalyvių informuotumu, ir įvairiose ES vietose taikomų režimų įvairovė, dėl kurios atsiranda svarbių saugumo spragų ir problemų tiekimo grandinės dalyviams, vykdančioms verslą visoje ES.

³ Europos Sąjungos Taryba, ES veiksmų planas sprogmenų saugumo didinimo srityje, 8109/08.

⁴ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas: Poveikio vertinimas, pridėtas prie Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo, SEC(2010) 1041 *final*, 2010 9 20.

⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos sprogmenų pirmtakais ir jų naudojimo, COM(2010) 0473 *final*, 2010 9 20.

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui: „Europos saugumo darbotvarkė“, COM(2015) 185 *final*, 2015 4 30.

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Europos saugumo darbotvarkės įgyvendinimas. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis ir jų naudojimu veiksmų planas“, COM(2015) 624 *final*, 2015 12 2.

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Europos saugumo darbotvarkės įgyvendinimas siekiant kovoti su terorizmu ir sukurti tikrą veiksmingą saugumo sąjungą“, COM(2016) 230, 2016 4 20.

⁹ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo taikymo ir įgaliojimų pagal jį suteikimo, COM(2017) 103 *final*, 2017 2 28.

2017 m. spalio mėn. buvo priimta Komisijos rekomendacija dėl skubių veiksmų užkirsti kelią netinkamam sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimui¹⁰. Valstybės narės buvo primygtinai paragintos imtis visų reikiamų priemonių pagal galiojantį reglamentą, kad užkirstų kelią teroristams gauti ribojamo naudojimo cheminių medžiagų, ir paragintos atlikti savo nustatytą draudimo, licencijavimo ar registravimo sistemų išsamų įvertinimą.

Europos Sąjungos Taryba teigiamai įvertino 2017 m. gruodžio 7 d. rekomendaciją ir paragino valstybes nares apriboti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tiekimą plačiajai visuomenei¹¹. Europos Parlamentas taip pat išreiškė susirūpinimą dėl plataus šaunamųjų ginklų ir sprogstamųjų medžiagų pirmtakų prieinamumo slaptuose tinkluose ir stiprėjančių ryšių tarp terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo¹².

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Medžiagoms ir mišiniams, kurie gali būti naudojami neteisėtiems sprogmenims gaminti, taip pat taikomos kelios kitos ES teisinės priemonės. Minėtomis priemonėmis, kaip ir šiuo pasiūlymu, siekiama užtikrinti vidaus rinkos veikimą. Visos jos turi dar vieną tikslą, kuris paprastai susijęs su visuomenės sveikata, sauga ir aplinka. O šio siūlomo reglamento antraeilis tikslas, priešingai, yra susijęs su saugumu, t. y. aptikti neteisėtą sprogmenų gamybą ir užkirsti jai kelią.

Saugumo tikslais cheminėms medžiagoms taikomi apribojimai taip pat nustatyti reglamentais (EB) Nr. 1259/2013¹³ ir (EB) Nr. 273/2004¹⁴, kuriais reglamentuojama ES ir trečiųjų šalių bei atitinkamai ES vidaus prekyba narkotinių medžiagų pirmtakais. Kai kurie sprogstamųjų medžiagų pirmtakai taip pat gali būti naudojami kaip narkotinių medžiagų pirmtakai. Be to, Tarybos reglamente (EB) Nr. 428/2009¹⁵ numatytos ES kontrolės taisyklės ir bendras ES dvejopo naudojimo prekių, tarp kurių yra ir tam tikri sprogstamųjų medžiagų pirmtakai, sąrašas.

Siekiant užtikrinti žmonių sveikatos ir aplinkos aukšto lygio apsaugą, Reglamente (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo¹⁶ įtvirtinti ES masto kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar cheminė medžiaga arba mišinys, pagaminti arba importuoti į Europos rinką, turi būti priskiriami pavojingiems. Tada tiekėjai turi savo klientams, įskaitant vartotojus, nurodyti nustatytus šių medžiagų arba mišinių keliamus pavojus. Dažniausia priemonė pavojui nurodyti yra medžiagos arba mišinio pakuotės ženklinimas, tačiau tai daroma ir saugos duomenų lape, kuris pateikiamas žemiau tiekimo grandinėje esantiems jos dalyviams.

¹⁰ Komisijos rekomendacija dėl skubių veiksmų užkirsti kelią netinkamam sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimui, C(2017) 6950 *final*, 2017 10 18.

¹¹ Tarybos išvados dėl Europos Sąjungos reagavimo į su ChBRB susijusius pavojus stiprinimo, prieigos prie sprogstamųjų medžiagų pirmtakų apribojimo ir viešųjų erdvių apsaugos, 15648/17.

¹² 2017 m. spalio 3 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kovos su kibernetiniais nusikaltimais (2017/2068(INI)).

¹³ 2013 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1259/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 111/2005, nustatantis prekybos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) tarp Bendrijos ir trečiųjų šalių stebėsenos taisyklės.

¹⁴ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 273/2004 dėl narkotinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) (OL L 47, 2004 2 18, p. 1).

¹⁵ 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą (OL L 134, 2009 5 29, p. 1).

¹⁶ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

Visuomenės sveikatos, aplinkos ir saugos aspektų tikslais į Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH)¹⁷ įtraukta cheminių medžiagų registracijos procedūra ir išvardyti tam tikrų pavojingų medžiagų, mišinių ir gaminių gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimai. Į sąrašą patenka ir sprogstamosios medžiagos pirmtakas amonio nitratas. Reglamente (EB) Nr. 2003/2003 dėl trąšų¹⁸ nustatytos tikslios taisyklės dėl amonio nitrato trąšų saugos ir kontrolės priemonių.

Šiame pasiūlyme dėl reglamento nereikalaujama jokios išankstinės cheminių medžiagos registracijos arba klasifikacijos. Šio siūlomo reglamento koncepcija – visos cheminės medžiagos gali tapti prieinamos net ir plačiajai visuomenei, jeigu šiame reglamente (arba kituose Sąjungos teisės aktuose) nenumatyta kitaip (žr. 4 straipsnį).

Direktyva 2014/28/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų tiekimu rinkai ir priežiūra, nuostatų suderinimo¹⁹ reglamentuojami sprogmenys, o šis siūloms reglamentas skirtas sprogstamųjų medžiagų pirmtakams, t. y. medžiagoms, kurios gali būti naudojamos neteisėtai sprogmenų gamybai. Šis pasiūlymas dėl reglamento taip pat netaikomas pirotechnikos gaminiams. Tokių gaminių tiekimas reglamentuojamas Direktyva 2013/29/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su pirotechnikos gaminių tiekimu rinkai, suderinimo²⁰, kurioje pirotechnikos gaminiai apibūdinami pagal jų naudojimo rūšį, tikslą ir pavojingumą. Pavojingiausia fejerverkų kategorija (F4) yra skirta naudoti tik profesionalams.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šiuo pasiūlymu papildomas 2017 m. ES pasirengimo cheminėms, biologinėms, radiologinėms ir branduolinėms saugumo grėsmėms didinimo veiksmų planas²¹, ypač cheminių medžiagų sektoriui skirtos to veiksmų plano priemonės, pvz., darbas, kuriuo muitinė ar kiti subjektai siekia aptikti ir sumažinti cheminių medžiagų keliamas grėsmes arba kuriuo siekiama užtikrinti, kad vidaus subjektai nekeltų grėsmės chemijos pramonės objektams. Be to, 2017 m. ES viešųjų erdvių apsaugos rėmimo veiksmų plane²² pateikiama bendradarbiavimo ir valstybių narių tarpusavio keitimosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais sistema, susijusi su terorizmo grėsmėmis, įskaitant grėsmes, susijusias su savadarbiais sprogmenimis.

Siūlomu reglamentu bus papildyta baudžiamosios teisės sistema, nustatyta Direktyva 2017/541 dėl kovos su terorizmu²³, ypač tais atvejais, kai pagal šio pasiūlymo pagrindu teikiamą pranešimą apie įtartina sandorį gali būti pradėtas tyrimas dėl teroristinės nusikalstamos veikos įtarimo. Kai internetinis turinys viešai provokuoja daryti teroristines

¹⁷ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

¹⁸ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2003/2003 dėl trąšų (OL L 304, 2003 11 21, p. 1).

¹⁹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/28/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų tiekimu rinkai ir priežiūra, nuostatų suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 1).

²⁰ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/29/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su pirotechnikos gaminių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 178, 2013 6 28, p. 27).

²¹ COM(2017) 610 *final*, 2017 10 18.

²² COM(2017) 612 *final*, 2017 10 18.

²³ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

nusikalstamas veikas su savadarbiais sprogmenimis, toje direktyvoje valstybės narės įpareigojamos imtis priemonių, kad toks turinys būtų pašalintas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsnis, kuriuo Europos Parlamentui ir Tarybai leidžiama pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimti teisėkūros priemones, kuriomis siekiama suderinti įstatymais, administracinės teisės aktais arba administraciniais veiksmais valstybėse narėse įtvirtintas nuostatas, kurių objektas yra vidaus rinkos sukūrimas ir veikimas.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

ES veiksmų poreikis jau buvo pripažintas priimant Reglamentą (ES) Nr. 98/2013, kuriuo nustatytos Sąjungos masto taisyklės dėl sprogstamųjų medžiagų pirmtakų apribojimų ir tikrinimų. Kadangi pagal galiojančią teisinę sistemą Europos Sąjungoje sukurta tam tikra bendra koncepcija, ją įvertinus teisėkūros ir veiklos lygmenimis paaiškėjo nemaži skirtumai. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 valstybėms narėms ne tik leidžiama nusistatyti skirtingų rūšių apribojimus, bet ir paliekama laisvės juos skirtingai aiškinti ir skirtingai praktiškai taikyti.

Skirtingos taisyklės ir praktika turi poveikį ekonominės veiklos vykdytojams visoje ES, ypač kai jie parduoda ar perka gaminius ES viduje. Tai yra vidaus rinkos problema – ji apriboja sprogstamųjų medžiagų pirmtakų laisvą judėjimą Europos Sąjungoje. Šios problemos negalima išspręsti vienašališkais valstybių narių veiksmais, nes kliūtis ir neapibrėžtumą lemia valstybių narių teisės aktų ir procedūrų skirtumai. Panašiai ir neapibrėžtumas, susijęs su galiojančia ES sistema, verčia ieškoti ES sprendimo, nes nacionalinės priemonės lemtų tik skirtingą reglamento aiškinimą.

Skirtingos taisyklės ir praktika gali būti išnaudojamos siekiant neteisėtai įgyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų. Jeigu nusikaltėliai sprogstamųjų medžiagų pirmtakų gali gauti valstybėse narėse, kurios taiko mažiau apribojimų ir (arba) žemesnio lygio tikrinimus, tai turi poveikį kiekvienos valstybės narės saugumui ir kelia saugumo problemų ES lygmeniu. ES intervenciniai veiksmai būtini, nes šiai praktikai užkirsti kelią galima tik tuo atveju, jeigu valstybės narės suderins savo tikrinimų sistemas ir visos tinkamai užtikrins taisyklių laikymąsi.

Apribojimai ir tikrinimai turi būti suderinti su kintančia grėsme. Kai kuriose valstybėse narėse nesant tinkamo lygio apribojimų ir tikrinimų, kitos valstybės narės gali nuspręsti, kad reikia nacionaliniu lygmeniu priimti priemones, viršijančias šio reglamento taikymo sritį. Tai turėtų neigiamą poveikį laisvam asmenų, prekių ir paslaugų judėjimui Sąjungoje.

Taigi, Sąjungos lygmens veiksmų pridėtinė vertė pasireikštų labiau suderintais sprogstamųjų medžiagų pirmtakų apribojimais ir tikrinimais, kuriais būtų pagerintas saugumas ir palengvintas laisvas tokių medžiagų judėjimas.

• Proporcingumo principas

Pridedamame poveikio vertinime pirmenybė teikiama šiame pasiūlyme išdėstytai koncepcijai, o ne teisėkūros veiksams, kuriais siekiama sustiprinti reglamento taikymą, taip pat ne platesnei dabartinės sistemos teisės aktų peržiūrai. Šiuo pasiūlymu sustiprinama ir aiškiau išdėstoma galiojanti teisinė sistema, nepaliekiant jos esminių bruožų. Nors šiuo pasiūlymu būtų gerokai padidintas saugumas ir pagerintas vidaus rinkos veikimas, jis nebūtų

neproporcingas atsižvelgiant į ribotą tikėtiną jo poveikį rinkai – įgyvendinimo ar vykdymo užtikrinimo našta ir išlaidas.

Padidinti suderinti apribojimai didesnę poveikį darys įmonėms, kurių specializacija yra tiekti (labai koncentruotus) riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, negu įmonėms, siūlančioms daug platesnį gaminių spektrą, įskaitant riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų alternatyvas. Vis dėlto nors tokiais apribojimais gali būti sumažintas riboto naudojimo gaminių vartojimas ir jų paklausa, jais taip pat gali būti padidintas mažesnių koncentracijų, turinčių tokį patį poveikį, arba alternatyvių gaminių, kurie bus toliau plėtojami, vartojimas ir paklausa. Apribojimai gali sumažinti verslo apimtį tų įmonių, kurios gamina arba parduoda riboto naudojimo prekes, tačiau gali sukurti galimybių įmonėms, gaminančioms arba parduodančioms alternatyvias prekes ir mažesnių koncentracijų gaminius, be to, taip skatinamos novatoriškos įmonės. Atsižvelgus į visus šiuos aspektus, didelio poveikio viso cheminių medžiagų sektoriaus apyvartai nebūtų.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Kaip numatyta 2018 m. Komisijos darbo programoje, kurioje svarstoma galimybė peržiūrėti reglamentą, buvo užsakytas tyrimas, kuriuo būtų išnagrinėta esama padėtis, nustatytos spragos ir problemos ir įvertintas galimų politikos pokyčių poveikis. Tyrimo išvadose patvirtinama, kad Komisijai reikėtų išnagrinėti būdus, kaip pagerinti ES apribojimų ir tikrinimų, kuriais ribojamas sprogstamųjų medžiagų pirmtakų prieinamumas, veiksmingumą ir efektyvumą ir užtikrinti, kad būtų tinkamai pranešama apie įtartinus sandorius tiekimo grandinėje.

Tyrimas atskleidė, kad bendri reglamento tikslai tebėra aktualūs atsižvelgiant į dabartinius poreikius, nes Europoje kyla terorizmo grėsmė, ir kad reglamentas apskritai veiksmingai padėjo apriboti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų prieinamumą plačiajai visuomenei. Reglamentas padėjo įgyvendinti nacionalines pastangas gerinti medžiagų aptikimą – aktyviau keistis informacija ir didinti informuotumą apie augančią grėsmę, susijusią su sprogstamųjų medžiagų pirmtakais, t. y. plačiai nušviesti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų keliamą grėsmę ir suteikti politinį postūmį, kuris skatintų greitai priimti nacionalines ribojimo priemones.

Atliktas įvertinimas taip pat atskleidė tam tikras problemas ir sritis, kurias reikia tobulinti dabartinėje sistemoje. Konkrečiai analizė parodė, kad reglamente paminėti ir aiškiai apibrėžti ne visi susiję sprogstamųjų medžiagų pirmtakai ir atitinkami suinteresuotieji subjektai. Reglamento taikymą ir vykdymo užtikrinimą riboja vienodų tikrinimų nebuvimas ir skirtingi tikrinimų įgyvendinimo būdai. Tikrinimų tvarkos susiskaidymas visoje ES apsunkino ekonominės veiklos vykdytojų galimybes laikytis nuostatų ir kelia susirūpinimą dėl saugumo. Nustatyta, kad galimybių supaprastinti tvarką ir sutaupyti išlaidų yra, tačiau tam reikia dar labiau suderinti apribojimų ir tikrinimų sistemą, aiškiau išdėstyti ženklavimo įpareigojimą ir nustatyti greitesnę, lankstesnę ES procedūrą riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų sąrašui pakeisti.

• Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais

Rengdama vertinimą ir ruošdamasi galimai galiojančios teisinės sistemos peržiūrai, Komisija surengė tam tikras konsultacijas su įvairiomis suinteresuotųjų subjektų grupėmis, pvz., plačiosios visuomenės nariais, nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, ekonominės veiklos vykdytojais, įskaitant gamintojus, platintojus ir mažmenininkus. Svarbiausi suinteresuotieji subjektai, su kuriais buvo konsultuojamasi – tai, be kita ko, Komisijos

Pirmtakų nuolatinis komitetas, kuriame susirenka valstybių narių valdžios institucijų ir cheminių medžiagų pramonės bei mažmeninės prekybos suinteresuotieji subjektai.

2017 m. gruodžio 6 d. – 2018 m. vasario 14 d. dėl galiojančios teisinės sistemos peržiūros buvo konsultuojamasi su visuomene. Iš 83 gautų atsakymų didžiąją dalį pateikė verslo subjektų arba asociacijų, susijusių su sprogstamųjų medžiagų pirmtakų gamyba, platinimu, pardavimu ar naudojimu, atstovai. Dauguma atsakė, kad dabartinė sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tiekimo rinkai ir naudojimo tikrinimų ir apribojimų sistema kėlė gana mažai išlaidų, tačiau plačiosios visuomenės saugumas ja buvo užtikrinamas tik iš dalies. Atsakymus pateikę subjektai teigė, kad reglamentas iš esmės nepadėjo suderinti įvairių valstybių narių vykdomų tikrinimų. Galiausiai dauguma atsakė, kad saugumo problemų kelia tam tikrų nereguliuojamų, tačiau galimai pavojingų medžiagų prieinamumas rinkoje ir sprogstamųjų medžiagų pirmtakų pardavimas internetu.

Viešų konsultacijų respondentai patvirtino, kad remia būsimą teisinės sistemos tobulinimą, ypač siekiant aiškiau išdėstyti sistemos taikymo pardavimui internetu sritį, labiau suderinti taikymą visose valstybėse narėse ir įtvirtinti geresnį informacijos perdavimą tiekimo grandinėje. Šiame pasiūlyme atsižvelgiama į visus minėtus siūlymus. Didžioji Pirmtakų nuolatinio komiteto ir gamintojų bei platintojų pramonės atstovų dauguma išreiškė paramą priemonėms, kuriomis siekiama patobulinti galiojančią teisinę sistemą, kaip pristatyta šiame pasiūlyme. Jie taip pat siūlė, kad šis pasiūlymas būtų papildytas tam tikrais poveikio vertinime nurodytais su teisėkūra nesusijusiais veiksmais.

• **Poveikio vertinimas**

Dėl poveikio vertinimo, kuriuo papildomas šis pasiūlymas, teigiamą nuomonę su keliais siūlymais dėl patobulinimo²⁴ pateikė Reglamentavimo patikros valdyba. Vadovaujantis šia nuomone, poveikio vertinimas buvo iš dalies pakeistas siekiant aiškiau paaiškinti, kaip buvo parengtos įvairios politikos galimybės ir kodėl buvo pasirinktos konkrečios galimybės. Be to, skirta ypač daug dėmesio pardavimui internetu – ir pagal dabartinę sistemą, ir pagal įvairias politikos galimybes. Poveikio vertinimas buvo dar kartą iš dalies pakeistas siekiant konkrečiai paminėti kriterijus, pagal kuriuos nustatomi tinkami apribojimai ir tikrinimai, ir geriau atspindėti suinteresuotųjų subjektų požiūrius į konkrečias galimybes ir priemones. Galiausiai buvo pridėtas skirsnis, kuriame išsamiai išdėstomi Komisijos atlikti vykdymo užtikrinimo veiksmai.

Kartu su baziniu scenarijumi (0 galimybė) buvo svarstomos trys politikos galimybės. Pagal 1 politikos galimybę (nesusijusią su teisėkūra) reglamento taikymas būtų sustiprintas ne teisėkūros priemonėmis. Pagal 2 politikos galimybę (teisėkūros – galiojančios sistemos peržiūros) būtų padidintas apribojimų veiksmingumas ir efektyvumas, būtų sustiprinti valdžios institucijų vykdymo užtikrinimo veiksmai ir tiekimo grandinės dalyvių veiksmai, kuriais laikomasi nuostatų, ir, galiausiai, pagal 3 politikos galimybę (teisėkūros – dabartinės sistemos reformos) tiekimo grandinėje būtų nustatyti papildomi tikrinimai.

Išnagrinėjus ir palyginus įvairias galimybes nustatyta, kad 2 politikos galimybė yra tinkamiausia. Įgyvendinus šią galimybę būtų sprendžiamos nustatytos problemos ir padedama siekti nustatytų bendrų ir konkrečių tikslų. Be to, siūlomomis priemonėmis būtų sustiprinama ir aiškiau išdėstoma galiojanti teisinė sistema, nepaliekiant jos esminių bruožų. Kadangi galiojančio reglamento pagrindiniai tikslai bent jau iš dalies yra pasiekti, iš esmės ją pertvarkyti neatrodo reikalinga.

²⁴ Nuoroda į Reglamentavimo patikros valdybos nuomonę dėl *RegDoc*.

Pagrindinės tinkamiausios galimybės išlaidos yra susijusios su valdžios institucijų vykdymo užtikrinimo išlaidomis ir įmonių pelnu, negautu dėl apribojimų, susijusių su tiekimu plačiai visuomenei. Tai gali daryti nedidelį neigiamą poveikį ir darbo rinkai. Vis dėlto, apskritai imant, tinkamiausia galimybė sumažins nuostatų vykdymo išlaidas ir administracinę naštą, nes bus suderinti ir aiškiai išdėstyti galiojantys įpareigojimai. Poveikio vertinime apytikriai nustatytos išlaidos verslui visoje Sąjungoje siekia nuo 5 mln. iki 25 mln. EUR pradinių išlaidų, o paskui metinės išlaidos sudarys nuo 24 mln. iki 83 mln. EUR. Viešojo administravimo institucijoms šios išlaidos apytikriai įvertintos maždaug 5 mln. EUR pradžioje ir nuo 8 mln. iki 18 mln. EUR kasmet. Pagrindinė nauda yra nuostatų vykdymo išlaidų sutaupymas, apytikriai nuo 25 mln. iki 75 mln. kasmet, ir sumažėjęs nusikalstamumas, įskaitant teroristinius išpuolius, šį sumažėjimą vertinant galbūt net iki 500 mln. EUR.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Kadangi tai yra galiojančio teisės akto peržiūra, patenkanti į Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT), Komisija išnagrinėjo galimybes supaprastinti ir sumažinti įvairią naštą. Šio teisės akto pobūdis reiškia, kad jis taikomas visiems prekiautojams, taigi, pagal šį pasiūlymą išimtis labai mažoms įmonėms nedaroma.

Pagal REFIT platformą suinteresuotieji subjektai Komisijai rekomendavo išsiaiškinti galimybes sudaryti geresnes sąlygas vienodai taikyti reglamentą valstybėse narėse, pvz., nustatyti bendras sąlygas ir kriterijus licencijoms, taip pat aiškiau išdėstyti nevienareikšmiškas nuostatas. Taip pat buvo sutarta, kad reikia aiškiau išdėstyti reikalavimus dėl tiekimo grandinės dalyvių²⁵.

Šiame pasiūlyme bus aiškiau išdėstytos šiuo metu taikomos tikrinimo priemonės ir bus pagerintas jų efektyvumas. Apytikriais poveikio vertinimo duomenimis, dabartinės įmonių išlaidos, skirtos reglamento nuostatomis įvykdyti, sumažės apie 10 proc. (25–75 mln. EUR per metus). Šiuo pasiūlymu bus sumažinti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų apribojimų skirtumai visoje ES, taip supaprastinant teisinę sistemą, aiškiau ją išdėstant ir palengvinant taisyklių laikymąsi. Tai ypač naudinga įmonėms, veikiančioms visoje ES, kurios šiuo metu turi prisitaikyti prie skirtingos tvarkos.

Siūlomu reglamentu nustatyta labiau suderinta riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tiekimo plačiai visuomenei sistema, ypač nustatant bendras licencijavimo sąlygas ir panaikinant pagal Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 taikytą registracijos tvarką. Pasiūlyme dėl reglamento aiškiai nurodyta, kad jis taikomas ir internete, taip pat pateikiamos nuorodos, kaip reglamentas gali būti taikomas internete. Galimybė profesionalų naudotoją, kuriam gali būti tiekiami riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakai, atskirti nuo plačiosios visuomenės nario, kuriam jų tiekti negalima, bus palengvinta nustačius abiejų šių sąvokų apibrėžtis. Pasiūlymu panaikinama painiava dėl ženklavimo įpareigojimo, aiškiau išdėstant, kad kiekvieno tiekimo grandinės etapo dalyvis privalės informuoti tolesnį tiekimo grandinės etapo dalyvį dėl tiekiamam gaminiui pagal šį reglamentą taikomų apribojimų. Tai galima padaryti ne tik etiketėje, bet ir esamomis priemonėmis, pvz., saugos duomenų lape pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.

Šiuo metu minėtame Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 ir Reglamente (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo yra nuostatos dėl amonio nitrato. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 amonio nitrata, turintį tam tikrą arba didesnę azoto

²⁵

REFIT platformos nuomonė dėl įmonės *Detailhandel Nederland* ir piliečio (LTL 494) pareiškimo dėl Reglamento (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo, 2017 9 21.

koncentraciją, draudžiama teikti rinkai, išskyrus tiekimą tolesniems naudotojams, platintojams, ūkininkams naudoti žemės ūkio veikloje ir fiziniams ar juridiniams asmenims, vykdančioms profesinę veiklą. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 tiekiant amonio nitrato taikomas pranešimo apie įtartinus sandorius mechanizmas, o taikant apsaugos sąlygą valstybėms narėms suteikiama galimybė nustatyti papildomų apribojimų, jeigu yra pagrindo taip elgtis.

Kaip Komisija nustatė 2015 m.²⁶, reglamentavimo sistema būtų supaprastinta atitinkamus į saugumą orientuotus amonio nitrato tiekimo apribojimus iš Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 perkėlus į šį reglamentą. Taip būtų papildyti apribojimai dėl didesnės kaip 28 proc. amonio nitrato koncentracijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006. Taip perkėlus nuostatas, teisinė sistema taps darnesnė ir atitinkamai bus labiau tikėtina, kad jos bus laikomasi ir bus užtikrinamas jos nuostatų vykdymas.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas daro nedidelį neigiamą poveikį laisvei užsiimti verslu, nes juo išplečiami sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tiekimo plačiai visuomenei ES masto apribojimai. Tačiau poveikis nedidelis, nes tai yra labai maža rinka. Be to, nors gali būti sumažintas riboto naudojimo gaminių vartojimas ir jų paklausa, atitinkamai gali būti padidintas mažesnių koncentracijų, darančių tokį patį poveikį, arba alternatyvių gaminių, kurie bus toliau plėtojami, vartojimas ir paklausa.

Šiuo pasiūlymu iš esmės nepakeičiamas dabartinės teisinės sistemos jau daromas poveikis asmens duomenų apsaugai. Viena vertus, šiuo pasiūlymu siekiama nutraukti plačiosios visuomenės sandorių registraciją. Kita vertus, šiuo pasiūlymu įmonės įpareigojamos patikrinti kiekvieno sandorio teisėtumą, o tokiu atveju renkami ir tvarkomi asmens duomenys. Todėl apskritai gali šiek tiek padidėti renkamų ir tvarkomų duomenų kiekis. Šiuo pasiūlymu siekiama kuo labiau sumažinti kišimąsi į teisės į asmens duomenų apsaugą įgyvendinimą – nustatomos aiškos duomenų tvarkymo ir rinkimo tikslo apribojimo taisyklės, o tikrinant pardavimus – nustatomas didžiausias vieno metų duomenų saugojimo laikotarpis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto poveikio Sąjungos biudžetui nedaro.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siekdama užtikrinti veiksmingą numatytų priemonių įgyvendinimą ir stebėti jų rezultatus, Komisija toliau glaudžiai bendradarbiaus su Pirmtakų nuolatinio komiteto ir kitais atitinkamais valstybių narių valdžios institucijų, cheminių medžiagų tiekimo grandinės, ES agentūrų ir institucijų suinteresuotaisiais subjektais.

Komisija priims stebėjimo programą šio reglamento rezultatams ir poveikiui stebėti. Stebėsenos programoje nustatomos duomenų ir kitų būtinų įrodymų rinkimo priemonės ir periodiškumas. Praėjus vieniems metams nuo taikymo pradžios ir vėliau kasmet valstybės narės turėtų Komisijai pateikti tam tikrą informaciją, laikomą būtina šio reglamento taikymui

²⁶

Ataskaita pagal 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo 18 straipsnį, kurioje nagrinėjamos galimybės perkelti atitinkamas nuostatas dėl amonio nitrato iš Reglamento (EB) Nr. 1907/2006, COM(2015) 122 *final*, 2015 3 12.

veiksmingai stebėti. Didžiąją dalį šios informacijos kompetentingos valdžios institucijos surinks atlikdamos savo pareigas, taigi, papildomų duomenų rinkimo veiksmų nereikės. Pasitelkdama Pirmtakų nuolatinį komitetą, Komisija taip pat stengsis surinkti duomenis ir informaciją apie ekonominės veiklos vykdytojus visoje tiekimo grandinėje.

Komisija įvertins gautos teisinės sistemos veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir ES pridėtinę vertę praėjus ne mažiau kaip šešeriems metams nuo taikymo pradžios, siekdama užtikrinti, kad būtų pakankamai duomenų, susijusių su reglamento taikymu. Vertinimas apims konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais, kuriomis bus siekiama surinkti grįžtamąją informaciją apie įgyvendintų teisėkūros pokyčių ir neprivalomų priemonių poveikį. Kriterijus, pagal kurį bus matuojama pažanga, yra bazinė padėtis teisėkūros procedūra priimto akto įsigaliojimo metu.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Dalykas. Siūlomo reglamento dalykas yra identiškas Reglamento (ES) Nr. 98/2013 dalykui. Siūlomu reglamentu nustatomos suderintos medžiagų arba mišinių, kurie galėtų būti neteisėtai naudojami neteisėtai sprogmenų gamybai, tiekimo, įvežimo, laikymo ir naudojimo taisyklės, siekiant apriboti plačiosios visuomenės galimybes jų įsigyti. Be to, jame pateikiamos taisyklės, kaip užtikrinti, kad apie įtartinus sandorius visoje tiekimo grandinėje būtų atitinkamai pranešta.

2 straipsnis. Taikymo sritis. Šioje nuostatoje išdėstoma, kad medžiagos ar mišiniai, kuriems taikomos šio reglamento suderintos taisyklės, yra išvardyti I ir II prieduose. Šiame pasiūlyme dėl reglamento atliekami tam tikri tų priedų pakeitimai, palyginti su Reglamentu (ES) Nr. 98/2013, kurie išsamiai išdėstomi tolesniuose paaiškinimuose dėl 3 ir 5 straipsnių.

Kaip ir Reglamentas (ES) Nr. 98/2013, šis pasiūlymas dėl reglamento neapima „gaminų“, nurodytų Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 3 straipsnio 3 punkte, taip pat konkrečiai nurodytų pirotechnikos gaminių ir įrangos, specialiai žaislams skirtų kapsulių su sprogstamąja medžiaga ir konkrečiai nurodytų vaistų.

3 straipsnis. Apibrėžtys. Šioje nuostatoje išdėstomos siūlomame reglamente vartojamų sąvokų apibrėžtys. Nors dauguma apibrėžčių, palyginti su Reglamentu (ES) Nr. 98/2013, lieka nepakitusios, šioje nuostatoje pateikiama papildomų apibrėžčių ir iš dalies pakeičiamos galiojančios apibrėžtys, kaip paaiškinta toliau.

Siūlomame reglamente paliekama „riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtako“, kurio negalima tiekti, įvežti, laikyti ar naudoti plačiosios visuomenės nariams, apibrėžtis (žr. 5 straipsnio 1 dalį). Į „riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtako“ sąvoką įeina ir medžiagos, ir mišiniai, tačiau neįeina „gaminiai“ (taip pat žr. 2 straipsnio 2 dalies a punktą). Laikoma, kad I priede išvardyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakai yra riboto naudojimo, jeigu jų koncentracija yra didesnė (o amonio nitrato atveju – jeigu ta koncentracija yra tokia pati arba didesnė) negu nurodyta to priedo 2 skiltyje.

Kriterijai, kuriais remiantis nustatoma, kuriems sprogstamųjų medžiagų pirmtakams kokios priemonės turėtų būti taikomos, apima su atitinkamu sprogstamųjų medžiagų pirmtaku susijusį grėsmės lygį, prekybos atitinkamu sprogstamųjų medžiagų pirmtaku apimtį ir galimybę nustatyti koncentracijos lygį, kurio nepasiekus sprogstamosios medžiagos pirmtakas dar galėtų būti naudojamas teisėtiems tikslams, kuriems jis pateiktas rinkai, ir yra gerokai mažiau tikėtina, kad jį bus galima panaudoti neteisėtai sprogmenų gamybai (žr. 5 konstatuojamąją dalį).

I priede „riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų“ sąvokos taikymo sritis, palyginti su nurodyta Reglamente (ES) Nr. 98/2013, išplečiama trimis būdais. Pirmiausia, šio pasiūlymo dėl reglamento I priede nurodoma sieros rūgštis. Neteisėti sprogmenys, naudoti per

keletą teroristinių išpuolių, padarytų Europos Sąjungoje per pastaruosius keletą metų, buvo pagaminti naudojant sieros rūgštį. Sieros rūgšties tiekimas rinkai Europos Sąjungoje jau reguliuojamas dėl jos pavojingų odą ėsdinančios cheminės medžiagos savybių (Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 VI priedas). Kai sieros rūgšties koncentracija neviršija 15 proc. masinės dalies, nustatytos I priedo 2 skiltyje, neteisėtus sprogmenis su ja pagaminti gerokai sudėtingiau, o teisėtais tikslais, kuriais ji tiekama rinkai, ją vis tiek dar būtų galima naudoti. Nors prekybos sieros rūgštimi apimtis Europos Sąjungoje yra nemaža, apytikriai skaičiuojama, kad tik apie 0,5 proc. tos sieros rūgšties tiekama plačiosios visuomenės nariams.

Antra, palyginti su Reglamentu (ES) Nr. 98/2013, šio pasiūlymo dėl reglamento I priede nitrometano koncentracijos riba sumažinama nuo 30 proc. masinės dalies iki 16 proc. masinės dalies. Kai nitrometano koncentracija neviršija 16 proc. masinės dalies, neteisėtus sprogmenis su juo pagaminti gerokai sudėtingiau, o teisėtais tikslais, kuriais jis tiekiamas rinkai, jį vis tiek dar būtų galima naudoti. Prekybos nitrometanu apimtis Europos Sąjungoje yra maža, taip pat maža nitrometano dalis tiekama plačiosios visuomenės nariams.

Trečia, galiojantis apribojimas dėl 16 proc. ir didesnės koncentracijos amonio nitrato azoto jau įtvirtintas Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 (XVII priedas) ir perkeliamas į šį reglamentą (I priedas, taip pat žr. 5 straipsnio 2 dalį ir 18 straipsnį). Šie amonio nitrato apribojimai geriau tinka šiame reglamente, kuriuo sprendžiamas pavojaus saugumui klausimas, o ne Reglamente (EB) Nr. 1907/2006, kuriuo siekiama užtikrinti visuomenės sveikatą, aplinkos apsaugą ir saugą²⁷.

Perkėlimas neturi poveikio galiojančio apribojimo taikymo sričiai. Dėl tos priežasties 5 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad ūkininkams paliekama galimybė gauti amonio nitrato žemės ūkio veiklai, jeigu jo koncentracija lygi arba didesnė negu 16 proc. amonio nitrato azoto masės. Todėl perkeliant minėtą nuostatą šiame siūlomame reglamente taip pat nustatoma žemės ūkio veiklos, nurodytos Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede, apibrėžtis.

Siūlomame reglamente nustatoma „reguliuojamo sprogstamosios medžiagos pirmtako“ apibrėžtis, kuri apima ne tik I priede išvardytus riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, bet ir II priede išvardytus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, apie kuriuos reikia pranešti. Palyginti su Reglamentu (ES) Nr. 98/2013, šio pasiūlymo dėl reglamento II priede nenurodoma sieros rūgštis ir amonio nitratas, nes jie dabar yra įtraukti į I priedą. 9 straipsnyje reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai praneštų apie įtartinus sandorius, susijusius su I arba II prieduose išvardytais reguliuojamais sprogstamųjų medžiagų pirmtakais.

„Ekonominės veiklos vykdytojo“ sąvokos apibrėžtis šiame reglamente sukonkretinama, kad ji apimtų ir tuos subjektus, kurie tiekia reguliuojamus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus rinkai arba teikia su reguliuojamais sprogstamųjų medžiagų pirmtakais susijusias paslaugas. Be to, paaiškinama, kad ekonominės veiklos vykdytojais taip pat laikomi veiklą internetu vykdančios subjektai, įskaitant skaitmenines prekyvietes, sudarančias klientams ir (arba) prekiautojams sąlygas internetu sudaryti tarpusavio pardavimo sandorius arba tos pačios internetinės prekyvietės interneto svetainėje, arba prekiautojo interneto svetainėje, kuri naudoja internetinės prekyvietės teikiamas skaičiavimo paslaugas.

Į išplėstą „plačiosios visuomenės narių“ apibrėžtį taip pat įtraukiami juridiniai asmenys ir nustatoma „profesionalaus naudotojo“ apibrėžtis. Galimybė „profesionalų naudotoją“, kuriam

²⁷

Ataskaita pagal 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo 18 straipsnį, kurioje nagrinėjamos galimybės perkelti atitinkamas nuostatas dėl amonio nitrato iš Reglamento (EB) Nr. 1907/2006, COM(2015) 122 final, 2015 3 12.

gali būti tiekiami riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakai, atskirti nuo „plačiosios visuomenės nario“, kuriam jų tiekti negalima, priklauso nuo to, ar asmuo ketina naudoti tą sprogstamosios medžiagos pirmtaką su savo prekyba, amatu ar profesija susijusiais tikslais.

Skiriamasis „profesionalaus naudotojo“ bruožas yra tai, kad „ekonominės veiklos vykdytojas“ tiekia riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką kitam asmeniui, o „profesionalus naudotojas“ to nedaro. Bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, tiekiantis sprogstamosios medžiagos pirmtaką kitam asmeniui, laikomas ekonominės veiklos vykdytoju ir privalo laikytis šio reglamento įpareigojimų.

4 straipsnis. Laisvas judėjimas. Šia nuostata išdėstomas laisvo judėjimo principo taikymas siūlomame reglamente reglamentuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų atžvilgiu. Šioje nuostatoje atsižvelgiama į kitus Sąjungos teise pagrįstus apribojimus, susijusius su sprogstamųjų medžiagų pirmtakais, pvz., į Sąjungos taisykles dėl šių medžiagų klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo. Ši nuostata nuo Reglamento (ES) Nr. 98/2013 išdėstytos atitinkamos nuostatos skiriasi dvejopai. Pirma, laisvo judėjimo principas taikomas visų koncentracijų, o ne tik nurodytą ribą viršijančių koncentracijų, riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakams. Antra, bendresne forma pateikus nuorodą į „šiam reglamente numatytas“ laisvo judėjimo išimtis, nebūtina daryti nuorodų į konkrečias šio reglamento nuostatas, kaip buvo daroma Reglamento (ES) Nr. 98/2013.

5 straipsnis. Tiekimas, įvežimas, laikymas ir naudojimas. Šia nuostata draudžiama tiekti, įvežti, laikyti ir naudoti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, jeigu jų koncentracija viršija šio reglamento I priedo 2 skiltyje nurodytas ribines vertes.

2 dalyje numatyta šio draudimo išimtis amonio nitrato žemės ūkio veiklos tikslais ir tai atitinka galiojančius apribojimus, nurodytus Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede. Ūkininkai, jeigu jiems dar netaikoma profesionalių naudotojų apibrėžtis, gali žemės ūkio tikslais įsigyti, įvežti, laikyti ir naudoti amonio nitrato, jeigu jame amonio nitrato azoto koncentracija yra 16 proc. arba didesnė.

Pagal šį pasiūlymą dėl reglamento nebetaikoma Reglamento (ES) Nr. 98/2013 numatyto draudimo išimtis, pagal kurią valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti registravimo tvarką, pagal kurią tam tikri riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakai gali būti tiekiami plačiosios visuomenės nariams arba jie gali juos laikyti ar naudoti, jeigu ekonominės veiklos vykdytojas, kuris juos tiekia, įregistruoja sandorį.

Priešingai, galimybė išlaikyti arba nustatyti licencijavimo tvarką išsaugoma šio pasiūlymo atitinkamo straipsnio 3 dalyje. Taip plačiosios visuomenės nariams sudaromos sąlygos įsigyti, įvežti, laikyti ar naudoti I priedo 2 skiltyje nurodytą ribą viršijančios koncentracijos riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus teisėtais tikslais, jeigu jie turi tam licenciją.

Šiame pasiūlyme dėl reglamento dviem būdais sugriežtinamos galiojančios licencijavimo sąlygos. Pirmiausia, nėra teisėtų būdų plačiosios visuomenės nariams naudoti kai kuriuos riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, kurių koncentracija viršija šiame reglamente numatytą ribą. Taigi, siūloma nutraukti kalio chlorato, kalio perchlorato, natrio chlorato ir natrio perchlorato licencijavimą. Licencijų būtų galima prašyti tik ribotam skaičiui riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, kuriuos plačiosios visuomenės nariai gali naudoti aiškiais teisėtais būdais, t. y. tik vandenilio peroksido, nitrometanui, nitrato rūgščiai ir naujai pasiūlytai sieros rūgščiai – šios medžiagos jau dabar yra riboto naudojimo.

Antra, pagal siūlomą reglamentą licencijas dėl pastarųjų medžiagų galima teikti tik tada, kai jų koncentracija neviršija šio reglamento 1 priedo 3 skiltyje nurodytos viršutinės ribos. Jeigu koncentracija viršija tą viršutinę ribą, neteisėtos sprogmenų gamybos rizika nusveria menką tikimybę, kad plačiosios visuomenės nariai sprogstamųjų medžiagų pirmtakus naudos

teisėtais būdais – tokį patį poveikį galima pasiekti alternatyviomis arba mažesnės koncentracijos medžiagomis. Tai jau atspindima Reglamente (ES) Nr. 98/2013, kuriame nustatytos tos pačios viršutinės ribos, taikomos pagal registracijos tvarką vandenilio peroksidui, nitrometanui ir nitrato rūgščiai įsigyti. Naujai siūlomos sieros rūgšties koncentracijos viršutinė riba nustatyta 40 proc. – ją viršijus sieros rūgštis tampa vis pavojingesnė, didėja ir jos pavojingumas sprogmenų gamybos tikslu. Teisėtų būdų, kuriais plačioji visuomenė galėtų naudoti didelės koncentracijos sieros rūgštį, yra mažai ir esama daugybė alternatyvų.

Pagal 4 dalį valstybės narės nedelsdamos Komisijai praneša apie riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, kurių atžvilgiu valstybė narė yra nustačiusi licencijavimo tvarką, ir Komisija apie tai skelbia pagal 5 dalį.

6 straipsnis. Licencijos. Šia nuostata nustatomos taisyklės, kuriomis reglamentuojami licencijų išdavimo ir suteikimo kriterijai ir procedūros. Reglamente (ES) Nr. 98/2013 reikalaujama, kad kompetentingos valdžios institucijos atsižvelgtų į visas susijusias aplinkybes ir, visų pirma, į planuojamo medžiagos naudojimo teisėtumą. Siūlomame reglamente konkrečiau nurodoma, į kokias kitas susijusias aplinkybes reikia atsižvelgti – t. y. į mažesnės koncentracijos medžiagų arba alternatyvių medžiagų, kuriomis būtų pasiektas panašus poveikis, buvimą, siūlomą saugojimo tvarką, kuria būtų siekiama užtikrinti, kad riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtakas būtų saugiai laikomas, ir licencijos prašančio asmens aplinkybes, įskaitant informaciją apie jo teistumą.

Informacija apie teistumą keičiamasi pagal 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2009/315/TVR²⁸. Naudojantis šia Europos nuosprendžių registrų informacine sistema (ECRIS) informacijai apie ankstesnius teistumus gauti, bus užtikrinta, kad išduodamos licencijas valstybių narių valdžios institucijos atsižvelgtų ne tik į savo valstybėje narėje, bet ir į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius. Taip bus užtikrinta, kad sprendžiant, ar suteikti licenciją, ar jos nesuteikti, būtų atsižvelgiama į visą turimą aktualią informaciją apie ankstesnius teistumus. Be to, šia nuostata užtikrinama, kad visos valstybės narės būtų įpareigosotos reaguoti į prašymus suteikti tokią informaciją, neatsižvelgiant į jų nacionalinės teisės nuostatas šiuo klausimu.

Pagal Reglamento (ES) Nr. 98/2013 7 straipsnį valstybės narės išduotos licencijos, įsigaliojus šiam reglamentui, netenka galios, nes jas išduodant nebūtinai buvo atsižvelgta į visas šiame reglamente nurodytas aplinkybes. Nepaisant to, valstybės narės konkretaus licencijos turėtojo prašymu gali nuspręsti patvirtinti, atnaujinti ar pratęsti toje valstybėje narėje išduotas tokias licencijas, jeigu kompetentinga valdžios institucija mano, kad yra įvykdyti šiame reglamente nustatyti visi tokios licencijos kriterijai.

Reglamentu (ES) Nr. 98/2013 Komisija buvo įgaliota konsultuojantis su Pirmtakų nuolatinio komiteto parengti gaires dėl licencijų techninės informacijos, kad būtų palengvintas jų tarpusavio pripažinimas, įskaitant tokios licencijos formato projektą. 2014 m. parengtas formatas įtrauktas į siūlomo reglamento III priedą siekiant, kad licencijavimo tvarką taikančios valstybės narės lengviau tarpusavyje pripažintų licencijas.

7 straipsnis. Tiekimo grandinės dalyvių informavimas. Šia nuostata siekiama pagerinti praktinį reglamento taikymą kodifikuojant gerąją patirtį, susijusią su informacijos perdavimu. 1 dalimi bus užtikrinama, kad kiekvienas tiekimo grandinės dalyvis žinotų, jog gaminiui, kurį jis tvarko, taikomi šio reglamento apribojimai. Ekonominės veiklos vykdytojas, ketinantis tiekti plačiosios visuomenės nariui riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus,

²⁸ 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio (OL L 93, 2009 4 7, p. 23).

užtikrina, atitinkamai paženklindamas arba įsitikindamas, jog pakuotė atitinkamai paženklinta, kad ant pakuotės būtų aiškiai nurodyta, jog plačiosios visuomenės nariams įsigyjant, laikant arba naudojant tą riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką, taikomi Reglamente (ES) Nr. 98/2013 nustatyti apribojimai. Ši nuostata sukėlė netikrumą, kas privalo paženklinti sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, t. y. ar atitinkamo gaminio gamintojai, ar jo pardavėjai – todėl daugelis gaminių nėra paženklinti.

Siekiant tinkamai taikyti reglamentą, būtina, kad mažmeninės ir didmeninės prekybos dalyviai žinotų, kad plačiosios visuomenės teisė įsigyti, laikyti ar naudoti konkretų gaminį yra ribojama. Ekonominės veiklos vykdytojas, turintis geriausias sąlygas nustatyti, ar gaminiui taikomas šis reglamentas, yra gaminį gaminantis ar pakuojantis ekonominės veiklos vykdytojas. Etiketė ne visada yra tinkamiausia informacijos pateikimo priemonė, nes tai gali palengvinti nusikaltėliams gaminio įsigijimą. Chemijos pramonės ekonominės veiklos vykdytojai yra pripratę vienas kitą tiekimo grandinėje informuoti kitomis priemonėmis, pvz., įtraukdami informaciją į saugos duomenų lapą, rengiamą pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 II priedą. Dėl šių priežasčių siūlomu reglamentu ženklinimo nuostata pakeičiama bendresne nuostata, kuria kiekvienas ekonominės veiklos vykdytojas įpareigojamas gaminį gaunantį ekonominės veiklos vykdytoją informuoti, kad gaminiui pagal šio reglamento 5 straipsnį taikomi apribojimai.

2 dalyje nustatytas konkretesnis reikalavimas riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų pardavime dalyvaujantiems darbuotojams. Gavę 1 dalyje nurodytą informaciją, mažmenininkai ir didmenininkai privalo užtikrinti, kad pardavime dalyvaujantys jų darbuotojai žinotų apie jų siūlomus gaminius, turinčius sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, ir kad šie darbuotojai gautų nurodymus, susijusius su reglamente išdėstytais įpareigojimais. Tai būtų galima lengviau pasiekti, pavyzdžiui, automatinėmis priemonėmis, t. y., be kita ko, įtraukiant šią informaciją į brūkšninius kodus ir sandorius su riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakais leidžiant atlikti tik specializuotiems pardavėjams.

8 straipsnis. Patikrinimas pardavimo metu. Šia nuostata ekonominės veiklos vykdytojams nustatomas konkretus įpareigojimas patikrinti, ar jie neatlieka tokių sandorių, kuriais būtų pažeidžiamas šio reglamento 5 straipsnis. Reglamentu (ES) Nr. 98/2013 ekonominės veiklos vykdytojai įpareigojami, tiekdami riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus plačiosios visuomenės nariui, pagal 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą licencijavimo tvarką patikrinti licenciją. 1 dalyje toliau teigiama, kad tokiais atvejais ekonominės veiklos vykdytojai turi patikrinti galimo kliento tapatybės įrodymą.

Plačiosios visuomenės nariui neturėtų būti sudaroma sąlygų įsigyti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų teigiant, kad jis yra profesionalus naudotojas. 2 dalyje kodifikuojama geroji patirtis – ekonominės veiklos vykdytojai prieš kiekvieną sandorį patikrina, ar galimas klientas iš tikrųjų turi poreikį riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką naudoti su savo prekyba, verslu, amatu ar profesija susijusiais tikslais, kaip nurodyta 3 straipsnio 8 punkte išdėstytoje „profesionalaus naudotojo“ apibrėžtyje.

Siūlomame reglamente nurodyta, kad galimam klientui reikėtų bent jau pateikti klausimą apie jo prekybą, verslą, amatą ar profesiją ir būdą, kuriuo jis ketina naudoti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas įtaria, kad galimas klientas neturi profesinio poreikio įsigyti prašomą riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką, turėtų būti atsisakoma sudaryti sandorį ir pagal 9 straipsnį turėtų būti pranešama kompetentingoms valdžios institucijoms, jeigu yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad medžiagą arba mišinį ketinama naudoti neteisėtai sprogmenų gamybai.

9 straipsnis. Pranešimas apie įtartinus sandorius, dingimo atvejus ir vagystes. Šioje nuostatoje išdėstomi reikalavimai dėl pranešimo apie įtartinus sandorius, dingimo atvejus ir

vagystes. Šia nuostata pertvarkomas galiojantis Reglamento (ES) Nr. 98/2013 reikalavimas siekiant jį išdėstyti aiškiau ir chronologiškai, taip pat nurodoma, kad pranešimai teikiami „siekiant nustatyti neteisėtos sprogmenų gamybos atvejus ir užkirsti jiems kelią“.

Siūlomu reglamentu siekiama nustatyti daugiau neteisėtos sprogmenų gamybos atvejų – reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai taikytų procedūras įtartiniams sandoriams nustatyti. Procedūros turėtų būti orientuotos į aplinką, kurioje siūlomi reguliuojami sprogstamųjų medžiagų pirmtakai, pvz., internetinę arba neinternetinę aplinką, be to, jas turėtų būti siekiama taikyti plačiajai visuomenei, profesionaliems naudotojams ar kitiems ekonominės veiklos vykdytojams.

Reglamentu (ES) Nr. 98/2013 reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai praneštų apie įtartinus sandorius, ypač tuo atveju, jei galimas klientas ketina pirkti reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tokiais kiekiais, deriniais ar koncentracijomis, kurie yra nebūdingi „asmeniniam“ naudojimui. Vis dėlto profesionalūs naudotojai taip pat yra galimi klientai ir jų sandoriai netampa įtartini vien dėl to, kad jie ketina reguliuojamą sprogstamosios medžiagos pirmtaką naudoti ne asmeniniais tikslais. Todėl pagal šį pasiūlymą dėl reglamento sandoriai laikomi įtartinais tada, kai galimas klientas ketina pirkti reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tokiais kiekiais, deriniais ar koncentracijomis, kurie yra nebūdingi „teisėtam“ naudojimui.

Jeigu ekonominės veiklos vykdytojai turi pagrįstą priežastį įtarti, kad medžiagą ar mišinį ketinama naudoti neteisėtai sprogmenų gamybai, jie turėtų apie tai pranešti 5 dalyje nurodytiems esamiems nacionaliniams ryšių palaikymo centrams, kurie pagal šį siūlomą reglamentą turėtų veikti visą parą kasdien. Kadangi laikas ypač svarbus siekiant užkirsti kelią galimiems teroristiniams išpuoliams, pranešimą reikia pateikti per 24 valandas.

Pagal Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 ekonominės veiklos vykdytojai praneša apie reikšmingus reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų dingimo atvejus ir vagystes valstybės narės, kurioje įvyko dingimo atvejis ar vagystė, nacionaliniam ryšių palaikymo centrui. Siūlomu reglamentu šis įpareigojimas pradedamas taikyti ir profesionaliems naudotojams (3 dalis), o riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų atveju – plačiosios visuomenės nariams, turintiems licenciją ir įsigijusiems riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų.

10 straipsnis. Mokymas ir informuotumo didinimas. Šia nuostata valstybės narės įpareigojamos rengti mokymus ir vykdyti informuotumo didinimo priemones. 1 dalyje reikalaujama rengti mokymus teisėsaugos institucijoms, pirmojo reagavimo pajėgoms ir muitinėms, kad jos, eidamos savo pareigas, sugebėtų atpažinti reguliuojamus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus – medžiagas ir mišinius – ir sugebėtų laiku bei tinkamai reaguoti į įtartiną veiklą. Pagal 2 dalį valstybės narės bent du kartus per metus vykdo informuotumo didinimo priemones, pritaikytas kiekvieno skirtingo reguliuojamus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus naudojančio sektoriaus specifikai.

11 straipsnis. Nacionalinės tikrinimo institucijos. Šia nuostata valstybėms narėms nustatomas reikalavimas turėti kompetentingas valdžios institucijas, kurios tikrintų ir kontroliuotų, ar tinkamai taikomi šio reglamento 4–9 straipsniai. Pagal 2 dalį šios institucijos privalo turėti tyrimo įgaliojimus, reikalingus siekiant užtikrinti tinkamą jų funkcijų administravimą.

12 straipsnis. Gairės. Šia nuostata Komisija įgaliojama, pasikonsultavus su Pirmtakų nuolatinio komitetu, reguliariai atnaujinti galiojančias gaires ir jas pradėti taikyti trims naujoms sritims. Pirmiausia, nustačius įpareigojimą įsteigti tikrinimo institucijas, bus parengtos gairės, kaip ir kokiais intervalais vykdyti tokius tikrinimus.

Antra, sprogstamųjų medžiagų pirmtakai vis dažniau siūlomi internetu. Šiame reglamente dar kartą pakartojama, kad jame nustatyti apribojimai taip pat taikomi nuotoliniu būdu užsakytoms siuntoms, ir atitinkamai paaiškinama, kad ekonominės veiklos vykdytojai, vykdydami veiklą internetu, taip pat turi laikytis reglamento įpareigojimų (žr. 3 straipsnį). Gairėse bus aptariami praktiniai klausimai, kylantys užsakant siuntas nuotoliniu būdu, pvz., kaip atlikti reikiamus tikrinimus pagal 8 straipsnį ir nustatyti įtartinus sandorius pagal 9 straipsnį.

Trečia, galioja kelios teisinės sistemos, kuriomis kompetentingoms valdžios institucijoms sudaromos sąlygos keisti informacija apie įtartinus sandorius, dingimus, vagystes ir kitus įtartinus incidentus arba prašymus išduoti licenciją, kai atrodo, kad tai turi tarpvalstybinį elementą²⁹. Praktikai pabrėžė, kad pagrindinė kliūtis keisti informacija tarpvalstybiniais atvejais yra susijusi su praktiniais klausimais, pvz., keitimosi metodu, ir tai bus aptariama gairėse.

13 straipsnis. Sankcijos. Šia nuostata išlaikoma galiojanti Reglamento (ES) Nr. 98/2013 taisyklė, kad už šio reglamento pažeidimus turi būti taikomos proporcingos ir atgrasančios sankcijos.

14 straipsnis. Apsaugos sąlyga. Šia nuostata išlaikoma Reglamente (ES) Nr. 98/2013 įtvirtinta apsaugos sąlyga, kuria valstybėms narėms leidžiama nustatyti papildomus apribojimus, I arba II priedo tvarką taikant papildomoms medžiagoms arba sumažinant I priede nurodytas koncentracijos ribas. Valstybės narės turi pateikti tokių papildomų apribojimų priežastis, kurias Komisija nedelsdama išnagrinėja. Komisija, atlikusi šią analizę, jau dabar turi teisę iš dalies keisti arba siūlyti iš dalies keisti priedus. Šiuo pasiūlymu dėl reglamento Komisijai taip pat suteikiami įgaliojimai, pasikonsultavus su atitinkama valstybe nare, nuspręsti, kad valstybės narės vykdoma priemonė yra nepagrįsta, ir prašyti valstybės narės ją atšaukti.

15 straipsnis. Priedų pakeitimai. Šia nuostata Komisijai sudaromos sąlygos priimti deleguotuosius aktus dėl medžiagų įtraukimo į I ir II priedus ir dėl I priede nurodytų ribinių verčių pakeitimų, kiek tai būtina siekiant atsižvelgti į naujus medžiagų kaip sprogstamųjų medžiagų pirmtakų neteisėto naudojimo būdus arba remiantis moksliniais tyrimais ir bandymais. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 98/2013, Komisija negali priimti deleguotųjų aktų, kuriais galėtų į reglamento I priedą įtraukti papildomas medžiagas. Komisija, rengdama deleguotuosius aktus, be kita ko, siekia konsultuotis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma su chemijos pramonės ir mažmeninės prekybos sektoriaus atstovais. Kiekvieną priedo pakeitimą Komisija tvirtina priimdama atskirą deleguotąjį aktą, kai pasikonsultuoja su visais suinteresuotaisiais subjektais; ji remiasi analize, kuria parodoma, kad dėl pakeitimo veikiausiai nesusidarys neproporcinga našta ekonominės veiklos vykdytojams ar vartotojams, tinkamai atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama.

16 straipsnis. Delegavimo vykdymas. Šioje nuostatoje išdėstomos sąlygos, kaip priimti deleguotuosius aktus pagal tokio priėmimo principus, nustatytus 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime, kuriuo, palyginti su Reglamentu (ES) Nr. 98/2013, Komisijai nustatomas įpareigojimas konsultuotis su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais.

²⁹

Pavyzdžiui, 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimas 2005/671/TVR dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo teroristinių nusikaltimų srityje (OL L 253, 2005 9 29, p. 22) ir 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997 3 22, p. 1).

17 straipsnis. Skubos procedūra. Šia nuostata numatoma galimybė taikyti greitesnę procedūrą deleguotiesiems aktams priimti, jeigu pagal 15 straipsnio 1 dalį tai būtina dėl privalomų skubos priežasčių.

18 straipsnis. Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo pakeitimas. Šia nuostata užbaigiamas apribojimų perkėlimas į šį reglamentą, susijęs su amonio nitratu, kurio koncentracija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 yra didesnė negu 16 proc. amonio nitrato azoto masės – iš Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 58 įrašo išbraukiama 2 dalis. 58 įrašo 3 dalyje buvo numatyta iki 2014 m. liepos 1 d. taikyti apribojimo išimtį, taigi, ši dalis taip pat išbraukiama.

19 straipsnis. Reglamento (ES) Nr. 98/2013 panaikinimas. Šia nuostata nuo siūlomo reglamento įsigaliojimo dienos panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 98/2013 ir numatoma, kad nuorodos į Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

20 straipsnis. Ataskaitų teikimas. Šia nuostata valstybės narės įpareigojamos pateikti konkrečią su reglamento taikymu susijusią informaciją, kuria siekiama padėti Komisijai įvykdyti jos pareigas pagal 21 ir 22 straipsnius.

21 straipsnis. Stebėseną. Šioje nuostatoje išdėstoma, kad Komisija parengia išsamią šio reglamento rezultatų ir poveikio stebėsenos programą.

22 straipsnis. Vertinimas. Šioje nuostatoje išdėstoma, kad Komisija atlieka šio reglamento vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires ir 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo 22 dalį ir Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pateikia pagrindinių to vertinimo išvadų ataskaitą.

23 straipsnis. Įsigaliojimas. Šia nuostata nustatoma reglamento įsigaliojimo data. Dėl skubos spręsti esamų grėsmių problemą reglamentas yra taikomas vienus metus nuo jo įsigaliojimo datos. Šiuo laikotarpiu valstybėms narėms ir ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinama laiko būtiniais pasirengimams dėl naujos teisinės sistemos taikymo.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavę nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³⁰,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

1. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 98/2013³¹ nustatomos suderintos medžiagų arba mišinių, kurie galėtų būti neteisėtai naudojami neteisėtai sprogmenų gamybai, tiekimo, įvežimo, laikymo ir naudojimo taisyklės, siekiant apriboti plačiosios visuomenės galimybes jų įsigyti ir užtikrinti, kad apie įtartinus sandorius visoje tiekimo grandinėje būtų atitinkamai pranešta;
2. Reglamentas (ES) Nr. 98/2013 padėjo sumažinti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų keliamą grėsmę Sąjungoje, tačiau reikia sugriežtinti su savadarbiais sprogmenimis susijusių tikrinimų sistemą. Atsižvelgiant į reikiamų pakeitimų skaičių, aiškumo labui tikslinga Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 pakeisti kitu reglamentu;
3. Reglamentu (ES) Nr. 98/2013 buvo ribojama plačiosios visuomenės narių galimybė įsigyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų ir juos naudoti. Nepaisant šio draudimo, valstybės narės galėjo nuspręsti suteikti plačiajai visuomenei galimybę jų gauti taikydamos licencijų išdavimo ir registravimo sistemą. Todėl konkrečioje valstybėje narėje sprogstamųjų medžiagų pirmtakams taikomi apribojimai ir atliekami tikrinimai buvo skirtingi ir kėlė kliūčių prekybai Sąjungoje, taip trukdydami vidaus rinkai veikti. Be to, galiojančiais apribojimais ir tikrinimais nebuvo užtikrintas pakankamas visuomenės saugumo lygis, nes jais buvo nepakankamai užkertamas kelias nusikaltėliams įsigyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų. Savadarbių sprogmenų keliamą grėsmę išliko didelė ir toliau didėjo;
4. taigi, atsižvelgiant į terorizmo ir kitos sunkios nusikalstamos veiklos keliamą vis didesnę grėsmę visuomenės saugumui, turėtų būti dar labiau sugriežtinta ir suderinta neteisėtos sprogmenų gamybos prevencijos sistema. Be to, taip turėtų būti užtikrinamas laisvas sprogstamųjų medžiagų pirmtakų judėjimas vidaus rinkoje, turėtų

³⁰ OL C , , p. .

³¹ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo (OL L 39, 2013 2 9, p. 1).

būti skatinamas ekonominės veiklos vykdytojų tarpusavio konkurencingumas ir inovacijos, pavyzdžiui, sudarant geresnes sąlygas kurti saugesnes chemines medžiagas, kuriomis būtų pakeisti sprogstamųjų medžiagų pirmtakai;

5. kriterijai, kuriais remiantis nustatoma, kuriems sprogstamųjų medžiagų pirmtakams kokios priemonės turėtų būti taikomos, apima su atitinkamu sprogstamųjų medžiagų pirmtaku susijusį grėsmės lygį, prekybos atitinkamu sprogstamųjų medžiagų pirmtaku apimtį ir galimybę nustatyti koncentracijos lygį, kurio nepasiekus sprogstamosios medžiagos pirmtakas dar galėtų būti naudojamas teisėtiems tikslams, kuriems jis pateiktas rinkai, ir būtų gerokai mažiau tikėtina, kad jį bus galima panaudoti neteisėtai sprogmenų gamybai;
6. plačiosios visuomenės nariams turėtų būti neleidžiama įsigyti, įvežti, laikyti ar naudoti tų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, kurių koncentracija siekia arba viršija ribines vertes. Tačiau tikslinga numatyti, kad plačiosios visuomenės nariai gali įsigyti, įvežti, laikyti ar naudoti tam tikrus tą ribą viršijančios koncentracijos sprogstamųjų medžiagų pirmtakus teisėtais tikslais, tačiau tik tuo atveju, jeigu jie turi tam licenciją;
7. licencijas galima teikti tik dėl medžiagų, kurių koncentracija neviršija šiame reglamente nurodytos viršutinės ribos. Jeigu koncentracija viršija tą viršutinę ribą, neteisėtos sprogmenų gamybos rizika nusveria menką tikimybę, kad plačiosios visuomenės nariai sprogstamųjų medžiagų pirmtakus naudos teisėtais būdais – tokį patį poveikį galima pasiekti alternatyviomis arba mažesnės koncentracijos medžiagomis. Šiuo reglamentu taip pat turėtų būti nustatyta, į kokias aplinkybes kompetentingos valdžios institucijos turėtų būtinai atsižvelgti svarstydamos, ar suteikti licenciją. Toks reikalavimas ir prie šio reglamento pridėta forma turėtų palengvinti licencijų tarpusavio pripažinimą licencijavimo tvarką taikančiose valstybėse narėse;
8. siekdami taikyti šiame reglamente nustatytus apribojimus ir tikrinimus, ekonominės veiklos vykdytojai, profesionaliems naudotojams ar licenciją turintiems plačiosios visuomenės nariams parduodantys medžiagas, turėtų remtis aukštesnėje tiekimo grandinės grandyje pateikta informacija. Todėl kiekvienas tiekimo grandinėje dalyvaujantis ekonominės veiklos vykdytojas turėtų informuoti to riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtako gavėją, kad plačiosios visuomenės teisė įsigyti, įvežti, laikyti ar naudoti riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką ribojama, kaip išdėstyta šiame reglamente, pavyzdžiui, pritvirtinant atitinkamą etiketę arba patikrinant, ar atitinkama etiketė yra pritvirtinta, arba įtraukiant šią informaciją į saugos duomenų lapą, parengtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 II priedą³²;
9. ekonominės veiklos vykdytojas nuo profesionalaus naudotojo skiriasi tuo, kad ekonominės veiklos vykdytojas tiekia riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką kitam asmeniui, o profesionalus naudotojas įgyja arba įveža riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką tik savo paties naudojimui. Profesionaliems naudotojams arba licenciją turintiems plačiosios visuomenės nariams medžiagas parduodantys ekonominės veiklos vykdytojai turėtų užtikrinti, kad sprogstamųjų medžiagų pirmtakų pardavime dalyvaujantys jų darbuotojai žinotų apie ekonominės veiklos vykdytojo siūlomus gaminius, kuriuose yra sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, pavyzdžiui, įtraukdami šią informaciją į gaminio brūkšninį kodą;

³²

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

10. galimybė profesionalų naudotoją, kuriam gali būti tiekiami riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirtakai, atskirti nuo plačiosios visuomenės nario, kuriam jų tiekti negalima, priklauso nuo to, ar asmuo ketina naudoti tą sprogstamosios medžiagos pirtaką su savo konkrečia prekyba, amatu ar profesija susijusiais tikslais. Todėl ekonominės veiklos vykdytojai neturėtų tiekti riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirtako fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris vykdo profesinę veiklą tokioje srityje, kurioje maža tikimybė, kad tas konkretus sprogstamosios medžiagos pirtakas bus naudojamas profesiniais tikslais;
11. šio reglamento įpareigojimai taip pat turėtų būti taikomi internetu veikiančioms įmonėms, įskaitant elektronines prekyvietes. Todėl internetu veiklą vykdančios ekonominės veiklos vykdytojai taip pat turėtų išmokyti savo darbuotojus ir turėti tinkamas procedūras įtartinėms sandoriams nustatyti. Be to, jie neturėtų tiekti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirtakų plačiosios visuomenės nariui valstybės narėse, kuriose jie nepalaiko ir nėra nustatę šį reglamentą atitinkančios licencijavimo tvarkos, ir bet kuriuo atveju turėtų juos tiekti tik patikrinę, ar tas plačiosios visuomenės narys turi licenciją. Patikrinęs galimo kliento tapatybę, pavyzdžiui, pasinaudojęs Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014³³ nurodytais mechanizmais, ekonominės veiklos vykdytojas turėtų patikrinti, ar planuojamam sandoriui yra išduota licencija, pavyzdžiui, fiziškai patikrinti licenciją pristatymo metu arba, galimam klientui sutinkant, susisiekti su valstybės narės, kuri sudaro sąlygas konsultuotis dėl savo išduotų licencijų, kompetentinga valdžios institucija. Internetu veiklą vykdančios įmonės taip pat, kaip ir ne internetu veiklą vykdančios įmonės, turėtų reikalauti profesionalių naudotojų galutinio naudojimo deklaracijų.
12. Jei elektroninės prekyvietės veikia tik kaip tarpininkai tarp ekonominės veiklos vykdytojų ir plačiosios visuomenės narių, profesionalių naudotojų arba ūkininkų, nereikalaujama, kad jos apmokytų riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirtakų pardavime dalyvaujančius savo darbuotojus arba tikrintų jų tapatybę, o kur tinkama, būsimą kliento licenciją arba reikalautų būsimą klientą pateikti kitą informaciją. Tačiau atsižvelgiant į pagrindinį elektroninių prekyviečių, kurios veikia kaip tarpininkai, vaidmenį sudarant ekonominius sandorius internetu, įskaitant dėl riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirtakų pardavimo, būtų tikslinga, kad jos aiškiai ir veiksmingai informuotų naudotojus, kurie naudodamiesi jų paslaugomis siekia įsigyti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirtakų, apie jų įsipareigojimus pagal šį reglamentą. Be to, tikslinga, kad elektroninės prekyvietės, kurios veikia kaip tarpininkai, imtųsi priemonių padėdamos užtikrinti, kad jų naudotojai laikytųsi jiems nustatytų įpareigojimų dėl patikrinimo, pavyzdžiui, pasiūlytų priemonių, skirtų licencijų tikrinimui palengvinti. Visi šie elektroninių prekyviečių, kurios veikia kaip tarpininkai, įpareigojimai pagal šį reglamentą neturėtų daryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB³⁴ 14 ir 15 straipsniams.
13. siekdami pagerinti praktinį reglamento taikymą ir ekonominės veiklos vykdytojai, ir valdžios institucijos turėtų numatyti tinkamą mokymą, kaip vykdyti šio reglamento įpareigojimus. Valstybės narės turėtų turėti tikrinimo institucijas, reguliariai vykdyti

³³ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

³⁴ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (*Elektroninės komercijos direktyva*) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

informuotumo didinimo priemonės, orientuotas į kiekvieno skirtingo sektoriaus specifiką, ir palaikyti nuolatinį dialogą su tiekimo grandine, įskaitant internetu veiklą vykdančius subjektus;

14. nusikaltėlių neteisėtai sprogmenų gamybai naudojamų medžiagų pasirinkimas gali sparčiai keistis. Todėl turėtų būti įmanoma, prireikus – skubos tvarka, šiuo reglamentu nustatytą tvarką taikyti papildomoms medžiagoms. Siekiant atsižvelgti į naujus neteisėto medžiagų kaip sprogstamųjų medžiagų pirmtakų panaudojimo būdus, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį dėl papildomų medžiagų, kurių negalima tiekti plačiai visuomenei, įtraukimo į sąrašą, dėl koncentracijos ribinių verčių, kurias viršijus tam tikros pagal šį reglamentą ribojamos medžiagos negali būti tiekiamos plačiai visuomenei, pakeitimo, ir dėl sąrašo papildymo kitomis medžiagomis, kurių atveju turi būti pranešama apie įtartinus sandorius. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros³⁵ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
15. siekiant spręsti klausimus, susijusius su medžiagomis, kurios pagal šį reglamentą nėra ribojamos, tačiau dėl kurių valstybei narei kyla pagrįstų priežasčių manyti, kad jos galėtų būti panaudotos neteisėtai sprogmenų gamybai, turėtų būti įtraukta apsaugos sąlyga, kurioje turėtų būti numatyta atitinkama Sąjungos procedūra. Be to, atsižvelgiant į specifinius pavojus, kurių klausimas sprendžiamas šiame reglamente, tikslinga leisti valstybėms narėms tam tikrais atvejais patvirtinti apsaugos priemones, įskaitant ir dėl medžiagų, kurių atžvilgiu jau taikomos priemonės pagal šį reglamentą;
16. reglamentavimo sistema būtų supaprastinta atitinkamus į saugumą orientuotus amonio nitrato tiekimo apribojimus iš Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 perkėlus į šį reglamentą. Dėl tos priežasties Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 58 įrašo 2 ir 3 dalys turėtų būti išbrauktos;
17. Reglamentas (ES) Nr. 98/2013 turėtų būti panaikintas;
18. šiuo reglamentu reikalaujama, kad įtartinų sandorių atveju asmens duomenys būtų tvarkomi ir atskleidžiami trečiosioms šalims. Tas tvarkymas ir atskleidimas gali prieštarauti pagrindinėms teisėms į privatų gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą. Atitinkamai turėtų būti užtikrinta, kad pagrindinė teisė į asmens duomenų apsaugą, susijusi su asmenų, kurių asmens duomenys yra tvarkomi taikant šį reglamentą, asmens duomenimis, būtų tinkamai apsaugota. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/679³⁶ reglamentuojamas pagal šį reglamentą vykdomas asmens duomenų tvarkymas. Todėl su licencijos išdavimu ir pranešimu apie įtartinus sandorius susijęs asmens duomenų tvarkymas turėtų būti atliekamas laikantis Reglamento (ES) 2016/679, įskaitant bendruosius duomenų apsaugos principus, t. y. teisėtumą, teisingumą ir skaidrumą, tikslų apribojimą, duomenų kiekio mažinimą,

³⁵ OL L 123, 2016 5 12, p 1.

³⁶ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

tikslumą, saugojimo apribojimą, sąžiningumą, konfidencialumą ir reikalavimą deramai paisyti duomenų subjekto teisių;

19. Komisija, remdamasi penkiais kriterijais – efektyvumu, veiksmingumu, aktualumu, suderinamumu ir ES pridėtine verte, – turėtų atlikti šio reglamento vertinimą ir turėtų numatyti pagrindą atlikti galimų tolesnių priemonių poveikio vertinimus. Informacija turėtų būti renkama reguliariai ir ja visų pirma turėtų būti siekiama naudotis šio reglamento vertinimui atlikti;
20. kadangi šio reglamento tikslo, t. y. plačiosios visuomenės galimybių įsigyti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų ribojimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo ribojimo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos suderintos medžiagų arba mišinių, kurie galėtų būti neteisėtai naudojami neteisėtai sprogmenų gamybai, tiekimo, įvežimo, laikymo ir naudojimo taisyklės, siekiant apriboti plačiosios visuomenės galimybes jų įsigyti ir užtikrinti, kad apie įtartinus sandorius visoje tiekimo grandinėje būtų atitinkamai pranešta.

Šiuo reglamentu nedaroma poveikio kitoms griežtesnėms Sąjungos teisės nuostatoms dėl I ir II prieduose išvardytų medžiagų.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas I ir II prieduose nurodytoms medžiagoms, taip pat mišiniams ir medžiagoms, kurių sudėtyje yra tokių medžiagų.
2. Šis reglamentas netaikomas:
 - (a) gaminiais, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 3 straipsnio 3 punkte;
 - (b) pirotechnikos gaminiais, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/29/ES³⁷ 1 straipsnio 3 punkte;
 - (c) pagal nacionalinę teisę nekomerciniam naudojimui kariuomenei, teisėsaugos institucijoms ar gaisrininkams skirtiems pirotechnikos gaminiais;
 - (d) pirotechnikos įrangai, patenkančiai į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/90/ES³⁸ taikymo sritį;
 - (e) pirotechnikos gaminiais, skirtiems naudoti orlaivių ir erdvėlaivių pramonėje;

³⁷ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/29/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su pirotechnikos gaminių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 178, 2013 6 28, p. 27).

³⁸ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/90/ES dėl laivų įrenginių, kuria panaikinama Tarybos direktyva 96/98/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 146).

- (f) specialiai žaislams skirtoms kapsulėms su sprogstamąja medžiaga;
- (g) vaistams, kai jie yra teisėtai tiekiami plačiosios visuomenės nariui pagal gydytojo receptą pagal taikomą nacionalinę teisę.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) medžiaga – medžiaga, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 3 straipsnio 1 punkte;
- (2) mišinys – mišinys, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 3 straipsnio 2 punkte;
- (3) gaminys – gaminys, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 3 straipsnio 3 punkte;
- (4) tiekimas – bet kokio pobūdžio mokamas arba nemokamas tiekimas;
- (5) įvežimas – medžiagos įvežimas į valstybės narės teritoriją iš kitos valstybės narės arba iš trečiosios šalies;
- (6) naudojimas – bet kokio pobūdžio perdirbimas, paruošimas pagal formulę, laikymas, apdorojimas arba maišymas, įskaitant gaminio gamybą, arba bet koks kitas panaudojimas;
- (7) plačiosios visuomenės narys – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuriam riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtako reikia tikslais, nesusijusiais su jo prekyba, verslu, amatu ar profesija;
- (8) profesionalus naudotojas – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris gali įrodyti, kad jam riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtako reikia tikslais, susijusiais su jo prekyba, verslu, amatu ar profesija, kuriais verčiantis tas riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakas netiekiamas kitam asmeniui;
- (9) ekonominės veiklos vykdytojas – bet koks fizinis arba juridinis asmuo, viešasis subjektas arba tokių asmenų ir (arba) įstaigų grupė, kurie rinkai tiek ne internetu, tiek internetu, įskaitant elektronines prekyvietes, tiekia reguliuojamus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus arba teikia su reguliuojamais sprogstamųjų medžiagų pirmtakais susijusias paslaugas;
- (10) elektroninė prekyvietė, kuri veikia kaip tarpininkė – tarpininkavimo paslaugų teikėja, kuri sudaro sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams ir plačiosios visuomenės nariams, profesionaliems naudotojams ar ūkininkams sudaryti sandorius dėl reglamentuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų parduodant internetu arba sudarant paslaugų sutartis su ekonominės veiklos vykdytojais elektroninės prekyvietės interneto svetainėje arba ekonominės veiklos vykdytojo interneto svetainėje, kurioje naudojamos elektroninės prekyvietės teikiamos skaičiavimo paslaugos;
- (11) riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakas – I priede nurodyta medžiaga, kurios koncentracija didesnė (o amonio nitrato atveju – tokia pati arba didesnė) nei atitinkama ribinė vertė, nurodyta priedo 2 skiltyje, ir kuri apima mišinį arba kitą medžiagą, kurios sudėtyje yra tokia nurodyta medžiaga, kurios koncentracija yra

didesnė (o amonio nitrato atveju – tokia pati arba didesnė) nei atitinkama ribinė vertė;

- (12) reguliuojamas sprogstamųjų medžiagų pirmtakas – I ir II prieduose nurodyta medžiaga, kuri apima mišinį arba kitą medžiagą, kurios sudėtyje yra tuose prieduose nurodyta medžiaga;
- (13) žemės ūkio veikla – žemės ūkio produktų gamyba, auginimas, įskaitant derliaus nuėmimą, melžimą, gyvūnų veisimą ir ūkinių gyvūnų laikymą arba geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013³⁹ 94 straipsnyje;
- (14) ūkininkas – fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, neatsižvelgiant į tokios grupės ar jos narių juridinį statusą, suteikiamą pagal nacionalinę teisę, kurių valda yra teritorinėje Sutarčių taikymo srityje, kaip apibrėžta ES sutarties 52 straipsnyje kartu su SESV 349 ir 355 straipsniais, ir kurie verčiasi žemės ūkio veikla.

4 straipsnis

Laisvas judėjimas

Jeigu šiame reglamente ir kituose Sąjungos teisės aktuose nenurodyta kitaip, valstybės narės neuždraudžia, neapriboja ir nekliudo tiekti reguliuojamo sprogstamosios medžiagos pirmtako.

5 straipsnis

Tiekimas, įvežimas, laikymas ir naudojimas

- 1. Riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakai netiekiami plačiosios visuomenės nariams arba neįvežami, jie negali jų laikyti arba naudoti.
- 2. 1 dalis netaikoma amonio nitratui (CAS RN 6484-52-2), kuris tiekiamas ūkininkams, jų įvežamas, laikomas ar naudojamas žemės ūkio veiklai visą arba ne visą darbo dieną ir nebūtinai yra susijęs su žemės ploto dydžiu.
- 3. Valstybė narė gali išlaikyti arba sukurti licencijavimo tvarką, kuria būtų leidžiama plačiosios visuomenės nariams tiekti, įvežti, laikyti arba naudoti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, kurių koncentracija neviršija I priedo 3 skiltyje išdėstytą atitinkamų ribinių verčių.

Pagal tokią tvarką plačiosios visuomenės narys gauna, o paprašytas – pateikia licenciją įgyti, įvežti, laikyti ir naudoti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, išduotą pagal 6 straipsnį valstybės narės, kurioje ketinama įsigyti, įvežti, laikyti ar naudoti riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką, kompetentingos valdžios institucijos.

- 4. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie visas priemones, kurių jos imasi siekdamos įgyvendinti 3 dalyje numatytą licencijavimo tvarką. Pranešime nurodomi riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakai, kurių atžvilgiu valstybė narė numato licencijavimo tvarką pagal 3 dalį.

³⁹

2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

5. Komisija viešai paskelbia priemonių, apie kurias valstybės narės pranešė pagal 4 dalį, sąrašą.

6 straipsnis

Licencijos

1. Kiekviena valstybė narė, kuri išduoda licencijas plačiosios visuomenės nariams, turintiems teisėtą interesą įsigyti, įvežti, laikyti ar naudoti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, nustato licencijos išdavimo taisykles, numatytas 5 straipsnio 3 dalyje. Svarstydama, ar išduoti licenciją, valstybės narės kompetentinga valdžios institucija atsižvelgia į visas susijusias aplinkybes ir, visų pirma:
 - (a) į planuojamo medžiagos naudojimo teisėtumą;
 - (b) mažesnės koncentracijos medžiagų arba alternatyvių medžiagų, kuriomis būtų pasiektas panašus poveikis, buvimą;
 - (c) licencijos prašančio asmens aplinkybes, įskaitant informaciją apie jo teistumą bet kurioje Sąjungos vietoje;
 - (d) siūlomą saugojimo tvarką, kuria būtų siekiama užtikrinti, kad riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtakas būtų saugiai laikomas.
2. Licenciją išduoti atsisakoma, jeigu yra pagrindo abejoti planuojamo naudojimo teisėtumu arba naudotojo ketinimais naudoti pirmtaką teisėtais tikslais.
3. Kompetentinga valdžios institucija gali pasirinkti, kaip riboti licencijos galiojimą – išduodant vienkartinę licenciją arba daugkartinę licenciją ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui. Kompetentinga valdžios institucija gali įpareigoti licencijos turėtoją prieš baigiantis nustatytam licencijos galiojimo laikui įrodyti, kad tebesilaikoma sąlygų, kuriomis ta licencija buvo išduota. Licencijoje nurodomi riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakai, dėl kurių išduota licencija.
4. Kompetentingos valdžios institucijos gali reikalauti, kad prašymą teikiantys asmenys sumokėtų prašymo išduoti licenciją mokestį. Toks mokestis neturi viršyti prašymo nagrinėjimo išlaidų.
5. Kompetentinga valdžios institucija gali licenciją sustabdyti arba atšaukti, jeigu yra pagrindo manyti, jog nebesilaikoma sąlygų, kuriomis ši licencija išduota.
6. Skundus dėl kompetentingos valdžios institucijos sprendimo, taip pat ginčus dėl atitikties licencijos išdavimo sąlygoms nagrinėja atitinkama įstaiga, atsakinga už tai pagal nacionalinę teisę.
7. Valstybė narė, taikanti 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą licencijavimo tvarką, gali pripažinti kitų valstybių narių išduotas licencijas.

Valstybės narės gali naudoti III priede pateiktą licencijos išdavimo formatą.

8. Informacija apie ankstesnę teistumą kitose valstybėse narėse, kaip nurodyta 1 dalies c punkte, gaunama per sistemą, nustatytą Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/315/TVR⁴⁰. Atsakymus į tokios informacijos prašymus to Pamatinio sprendimo

⁴⁰ 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio (OL L 93, 2009 4 7, p. 23).

3 straipsnyje nurodytos centrinės institucijos pateikia per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo datos.

9. Pagal Reglamento (ES) Nr. 98/2013 7 straipsnį valstybės narės išduotos licencijos, dar galiojančios [*šio reglamento taikymo pradžios data*], tą dieną netenka galios. Kiekviena valstybė narė licencijos turėtojo prašymu gali nuspręsti patvirtinti, atnaujinti arba pratęsti tokias toje valstybėje narėje išduotas licencijas, jeigu riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakams gali būti taikoma licencija pagal I priedo 3 skiltyje nurodytas ribines vertes ir jeigu kompetentinga valdžios institucija mano, kad yra įvykdyti 1 dalyje nurodyti licencijos išdavimo reikalavimai. Taip patvirtinant, atnaujinant ar pratęsiant licencijas laikomasi šio straipsnio 3 dalyje nustatyto termino.

7 straipsnis

Tiekimo grandinės dalyvių informavimas

1. Ekonominės veiklos vykdytojas, ketinantis tiekti plačiosios visuomenės nariui riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, užtikrina, atitinkamai paženklindamas arba įsitikindamas, jog pakuotė atitinkamai paženklinta, kad ant pakuotės būtų aiškiai nurodyta, jog plačiosios visuomenės nariams įsigyjant, laikant arba naudojant tą riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką, taikomi 5 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyti apribojimai.
2. Ekonominės veiklos vykdytojas, kuris tiekia reguliuojamą sprogstamosios medžiagos pirmtaką profesionaliam naudotojui arba plačiosios visuomenės nariui pagal 5 straipsnio 3 dalį, užtikrina ir yra pasirengęs 11 straipsnyje nurodytoms kompetentingoms valdžios institucijoms įrodyti, kad reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pardavime dalyvaujantys jo darbuotojai:
 - (a) žino, kad jo siūlomi gaminiai turi reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų;
 - (b) yra gavę nurodymus, susijusius su šio reglamento 5–9 straipsniuose išdėstytais įpareigojimais.
3. Elektroninė prekyvietė, kuri veikia kaip tarpininkas, imasi priemonių užtikrinti, kad jos naudotojai, kurie naudodamiesi jos paslaugomis siekia įsigyti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, būtų informuojami apie jų įpareigojimus pagal šį reglamentą.

8 straipsnis

Patikrinimas pardavimo metu

1. Ekonominės veiklos vykdytojas, kuris tiekia riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką plačiosios visuomenės nariui pagal 5 straipsnio 3 dalį, kiekvieno sandorio atveju patikrina tapatybės įrodymą ir licenciją laikydamasis valstybės narės, kurioje tas riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtakas tiekiamas, nustatytos tvarkos.
2. Siekdamas patikrinti, ar galimas klientas yra profesionalus naudotojas arba ūkininkas, ekonominės veiklos vykdytojas, tiekiantis riboto naudojimo sprogstamosios medžiagos pirmtaką profesionaliam naudotojui arba ūkininkui, kiekvieno sandorio atveju pasiteirauja:

- (a) kokia yra galimo kliento prekyba, verslas, amatas ar profesija;
 - (b) kaip galimas klientas ketina naudoti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakus.
3. Siekdami patikrinti, kaip laikomasi šio reglamento, ir nustatyti neteisėtos sprogmenų gamybos atvejus bei užkirsti jiems kelią, ekonominės veiklos vykdytojai 2 dalyje nurodytus duomenis kartu su kliento pavarde (pavadinimu) ir adresu saugo vienus metus nuo sandorio dienos. Tuo laikotarpiu kompetentingų valdžios institucijų arba teisėsaugos institucijų prašymu sudaromos galimybės patikrinti duomenis.
4. Elektroninė prekyvietė, kuri veikia kaip tarpininkas, imasi priemonių padėti užtikrinti, kad jos naudotojai, kurie naudodamiesi jos paslaugomis siekia įsigyti riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, laikosi šiame straipsnyje jiems nustatytų įpareigojimų.

9 straipsnis

Pranešimas apie įtartinus sandorius, dingimą ir vagystes

1. Siekdami nustatyti neteisėtos sprogmenų gamybos atvejus ir užkirsti jiems kelią, ekonominės veiklos vykdytojai praneša apie sandorius, susijusius su reguliuojamais sprogstamųjų medžiagų pirmtakais, įskaitant sandorius su profesionaliais naudotojais, kai yra pagrindo įtarti, kad ši medžiaga arba mišinys skirti neteisėtai sprogmenų gamybai.

Ekonominės veiklos vykdytojai praneša apie tokius įtartinus sandorius atsižvelgę į visas aplinkybes, ypač tuo atveju, jeigu galimas klientas elgiasi vienu arba daugiau iš nurodytų būdų:

- (a) aiškiai nenurodo planuojamo reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimo;
 - (b) nežino planuojamo reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimo arba negali jo įtikinamai paaiškinti;
 - (c) ketina pirkti teisėtam naudojimui neįprastą reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų kiekį, neįprastą jų derinį arba neįprastos koncentracijos medžiagų;
 - (d) nenori pateikti asmens tapatybę ar gyvenamąją vietą patvirtinančio dokumento arba, atitinkamais atvejais, nurodyti savo, kaip profesionalaus naudotojo arba ekonominės veiklos vykdytojo, statuso;
 - (e) reikalauja taikyti neįprastus mokėjimo būdus, įskaitant atsiskaitymą didelėmis grynųjų pinigų sumomis.
2. Ekonominės veiklos vykdytojai, išskyrus internetines prekyvietes, kurios veikia kaip tarpininkės, taiko procedūras, kuriomis siekia nustatyti įtartinus sandorius ir kurios orientuojamos į aplinką, kurioje siūlomi reguliuojami sprogstamųjų medžiagų pirmtakai.
3. Ekonominės veiklos vykdytojai gali atsisakyti sudaryti įtartiną sandorį ir per 24 valandas valstybės narės, kurioje buvo sudarytas įtartinas sandoris arba buvo bandoma jį sudaryti, nacionaliniam ryšių palaikymo centrui praneša apie įtartiną sandorį arba bandymą sudaryti sandorį.

4. Kiekviena valstybė narė įsteigia vieną ar daugiau nacionalinių ryšių palaikymo centrų; aiškiai nurodomas telefono numeris ir el. pašto adresas, kuriais būtų galima pranešti apie įtartinus sandorius. Nacionaliniai ryšių palaikymo centrai veikia visą parą kasdien.
5. Ekonominės veiklos vykdytojai ir profesionalūs naudotojai taip pat praneša apie reikšmingus reguliuojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų dingimo atvejus ir vagystes valstybės narės, kurioje įvyko dingimo atvejis ar vagystė, nacionaliniam ryšių palaikymo centrui. Spręsdami, ar dingimo atvejis arba vagystė yra reikšmingi, jie atsižvelgia į tai, ar pagal visas atvejo aplinkybes medžiagos kiekis yra neįprastas.
6. Plačiosios visuomenės nariai, įsigiję riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų pagal 5 straipsnio 3 dalį, praneša apie reikšmingus riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakų dingimo atvejus ir vagystes valstybės narės, kurioje įvyko dingimo atvejis ar vagystė, nacionaliniam ryšių palaikymo centrui.

10 straipsnis

Mokymas ir informuotumo didinimas

1. Valstybės narės rengia mokymus, kuriais užtikrina, kad teisėsaugos institucijos, pirmojo reagavimo pajėgos ir muitinės, eidamos savo pareigas, sugebėtų atpažinti reguliuojamus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus ir mišinius ir laiku bei tinkamai reaguoti į įtartiną veiklą.
2. Valstybės narės bent du kartus per metus vykdo informuotumo didinimo priemones, pritaikytas kiekvieno skirtingo reguliuojamus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus naudojančio sektoriaus specifikai.

11 straipsnis

Nacionalinės tikrinimo institucijos

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad veiktų kompetentingos valdžios institucijos, kurios tikrintų ir kontroliuotų, ar tinkamai taikomi šio reglamento 4–9 straipsniai.
2. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos kompetentingos valdžios institucijos turėtų tyrimo įgaliojimus, reikalingus siekiant užtikrinti tinkamą jų funkcijų administravimą.
3. Kiekviena valstybė narė skiria kompetentingoms valdžios institucijoms pakankamai išteklių, kad jos, naudodamosi ir visais kitais turimais ištekliais, galėtų laiku ir veiksmingai atlikti šiame reglamente numatytas savo funkcijas.

12 straipsnis

Gairės

1. Komisija, pasikonsultavusi su Pirmtakų nuolatiniu komitetu, reguliariai atnauja gaires, skirtas padėti cheminių medžiagų tiekimo grandinės dalyviams, ir, aktualiais atvejais, kompetentingoms valdžios institucijoms sudaryti geresnes kompetentingų valdžios institucijų ir ekonominės veiklos vykdytojų bendradarbiavimo sąlygas. Gairėse visų pirma pateikiama:
 - (a) informacija, kaip atlikti tikrinimus;

- (b) informacija, kaip taikyti reglamente nustatytus apribojimus ir tikrinimus reguliuojamiems sprogstamųjų medžiagų pirmtakams, kuriuos nuotoliniu būdu užsako plačiosios visuomenės nariai arba profesionalūs naudotojai;
 - (c) informacija dėl galimų priemonių, kurias taiko elektroninės prekyvietės, kurios veikia kaip tarpininkai, siekdamos užtikrinti šio reglamento laikymąsi;
 - (d) informacija, kaip kompetentingoms valdžios institucijoms ir nacionaliniams ryšių palaikymo centrams tarpusavyje ir tarp valstybių narių keistis aktualia informacija;
 - (e) kita informacija, kurią galima laikyti naudinga.
2. Kompetentingos valdžios institucijos užtikrina, kad 1 dalyje numatytos gairės būtų reguliariai platinamos taip, kaip kompetentingoms valdžios institucijoms atrodo tinkama laikantis gairių tikslų.

13 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų jų įgyvendinimą. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

14 straipsnis

Apsaugos sąlyga

1. Kai valstybė narė turi pagrindo manyti, kad konkreti I arba II prieduose nenurodyta medžiaga galėtų būti naudojama neteisėtai sprogmenų gamybai, ji gali apriboti ar uždrausti tos medžiagos arba mišinių ar medžiagų, kurių sudėtyje yra tos medžiagos, tiekimą, laikymą ir naudojimą, arba gali nustatyti, kad dėl tos medžiagos turi būti taikomas reikalavimas pranešti apie įtartinus sandorius pagal 9 straipsnį.
2. Kai valstybė narė turi pagrindo manyti, kad konkreti I priede nurodyta medžiaga galėtų būti naudojama neteisėtai sprogmenų gamybai taikant žemesnę koncentracijos lygį nei I priedo 2 ar 3 skiltyje nurodyta ribinė vertė, ji gali labiau apriboti ar uždrausti tos medžiagos tiekimą, laikymą ir naudojimą, nustatydamą žemesnę koncentracijos ribinę vertę.
3. Kai valstybė narė turi pagrindo nustatyti koncentracijos ribinę vertę, kurią viršijus II priede nurodytai medžiagai turėtų būti taikomi apribojimai, kurie kitu atveju taikomi riboto naudojimo sprogstamųjų medžiagų pirmtakams, ji gali apriboti arba uždrausti tos medžiagos tiekimą, laikymą ir naudojimą, nustatydamą didžiausią leidžiamą koncentraciją.
4. Valstybė narė, pagal 1, 2 ar 3 dalis taikanti medžiagoms apribojimus ar draudimus, apie tai nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ir pateikia savo priežastis.
5. Atsižvelgdama į pagal 4 dalį pateiktą informaciją, Komisija nedelsdama išnagrinėja, ar reikia parengti priedų pakeitimus pagal 15 straipsnio 1 dalį arba parengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų iš dalies keičiami priedai. Atitinkama valstybė narė atitinkamais atvejais iš dalies pakeičia arba

panaikina savo nacionalines priemones, kad būtų atsižvelgta į tokius priedų pakeitimus.

6. Nedarant poveikio 5 dalies nuostatomis, Komisija, pasikonsultavusi su valstybe nare ir, jeigu reikia, su trečiosiomis šalimis, gali nuspręsti, kad valstybės narės vykdoma priemonė yra nepagrįsta, ir prašyti valstybės narės ją atšaukti.

15 straipsnis

Priedų pakeitimai

1. Komisija priima deleguotuosius aktus pagal 16 straipsnį, kad į I priedą būtų įtrauktos papildomos medžiagos ir būtų pakeistos I priede pateiktos ribinės vertės, kiek tai būtina siekiant atsižvelgti į naujus medžiagų kaip sprogstamųjų medžiagų pirmtakų neteisėto naudojimo būdus arba remiantis moksliniais tyrimais ir bandymais, taip pat į II priedą būtų įtrauktos naujos medžiagos, kai tai būtina siekiant atsižvelgti į naujus medžiagų kaip sprogstamųjų medžiagų pirmtakų neteisėto naudojimo būdus. Komisija, rengdama deleguotuosius aktus, be kita ko, konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma su chemijos pramonės ir mažmeninės prekybos sektoriaus atstovais.

Jeigu tais atvejais, kai netikėtai pasikeičia medžiagų neteisėto panaudojimo neteisėtai sprogmenų gamybai rizikos vertinimas, to reikia dėl privalomų skubos priemonių, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 17 straipsnyje numatyta procedūra.

2. Kiekvieną medžiagų įtraukimą į I priedą, kiekvieną I priede nurodytų ribinių verčių pakeitimą ir kiekvieną į II priedą įtraukiamą naują medžiagą Komisija tvirtina priimdama atskirą deleguotąjį aktą. Kiekvienas deleguotasis aktas grindžiamas analize, kuria parodoma, kad dėl pakeitimo veikiausiai nesusidarys neproporcinga našta ekonominės veiklos vykdytojams ar vartotojams, tinkamai atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama.

16 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 15 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [įsigaliojimo datos]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudotis deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 15 straipsnyje nurodytą įgaliojimų delegavimą. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 15 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

17 straipsnis

Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškama 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.
2. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto pagal 16 straipsnio 6 dalyje nurodytą procedūrą. Tokiu atveju Komisija, gavusi pranešimą apie Europos Parlamento arba Tarybos sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.

18 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo lentelės, kurioje išdėstomos priskirtos medžiagos, medžiagų grupės, mišiniai ir apribojimo sąlygos, 58 įrašo 2 skilties 2 ir 3 dalys išbraukiamos.

19 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 98/2013 panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 98/2013 panaikinamas nuo *[taikymo pradžios datos]*.
2. Nuorodos į Reglamentą (ES) Nr. 98/2013 laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

20 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Praėjus *[vieniems metams nuo taikymo pradžios]* ir vėliau kasmet valstybės narės Komisijai pateikia šią informaciją:
 - (a) atitinkamai įtartinų sandorių, dingimo atvejų ir vagysčių, apie kuriuos buvo pranešta, skaičių;
 - (b) gautų 5 straipsnio 3 dalyje nurodytų prašymų išduoti licenciją skaičių ir išduotų licencijų skaičių, taip pat dažniausiai pasitaikančias priežastis, dėl kurių atsisakoma išduoti licencijas;

- (c) informaciją apie informuotumo didinimo priemones, nurodytas 10 straipsnio 2 dalyje;
 - (d) informaciją apie atliktus tikrinimus, kaip nurodyta 11 straipsnyje, įskaitant tikrinimų skaičių ir tikrintų ekonominės veiklos vykdytojų skaičių.
2. Pateikdamos Komisijai 1 dalies a, c ir d punktuose nurodytą informaciją, valstybės narės atskirai nurodo, kurios ataskaitos, priemonės ir tikrinimai susiję su internetu ir ne internetu vykdoma veikla.

21 straipsnis

Stebėsenos programa

Praėjus ne daugiau kaip [*vieniams metams nuo įsigaliojimo datos*] Komisija parengia išsamią šio reglamento rezultatų ir poveikio stebėsenos programą.

Stebėsenos programoje nustatomos duomenų ir kitų būtinų įrodymų rinkimo priemonės ir periodiškumas. Joje nurodomi veiksmai, kurių turi imtis Komisija ir valstybės narės duomenims bei kitiems įrodymams rinkti ir analizuoti.

Valstybės narės teikia Komisijai duomenis ir kitus įrodymus, reikalingus stebėsenai vykdyti.

22 straipsnis

Vertinimas

Ne anksčiau kaip praėjus [*šešeriems metams nuo šio reglamento taikymo pradžios datos*] Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Vertinimas atliekamas vadovaujantis Komisijos geresnio reglamentavimo gairėmis.

Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, reikalingą tai ataskaitai parengti.

23 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas [*praėjus vieniams metams nuo jo įsigaliojimo dienos*].

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas